13

79(12)

ಕೊಡಗು

ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ರೂ. ೫—೦—೦. ಶುಕ್ರವಾರ

ಸಂಪುಟ ೩೧. ಸಂಚಿಕೆ ೪೧. ೨೭--೩ ೧೯೫೩

22/2/20

KODAGU KANNADA WEEKLY MERCARA

ವಾರದ ಕಥೆ

॥ ನಂದಿದ ದೀಪದ ಕಂಪು ॥

ಲೇ: 'ಪ್ರೇಮಯೋಗಿ' ಮಡಿಕೇರಿ.

ಶಂಕರನು ಹೊರಡಲುದ್ಯುಕ್ತನಾಗಿದ್ದನು. ಚಂಚಲೆಯು ನನ್ನನ್ನೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿ "ನಾಳೆ ಸಾಯಂಕಾಲ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಟೀಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬೇಕು. ನಾನು ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಿರುವೆನು" ಎಂದಳು.

"ಸಮಯಾವಕಾಶವಾದರೆ ನೋಡುವ" ನಾನೆಂದೆ.

"ನನಗೇನು ನಿನ್ನನ್ನು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ? ನಿನಗೆ ಕೆಲಸವೆಷ್ಟಿದೆಯೆಂಬುದೂ ಗೊತ್ತಿದೆ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೆ ನೋಡು" ಚಂಚಲೆ ನುಡಿದಳು.

ಇಷ್ಟು ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ ನುಡಿದುದು ಶಂಕರನಿಗೆ ಸರಿ ತೋರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. "ನೀನು ಹೊರಡುವುದಿಲ್ಲವೇ? ನೀನು ಮಾತಾಡುತ್ತಾ ಇರು. ನಾನು ಹೊರಟೆ" ಎಂದನು.

ಚಂಚಲೆಯು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ "ಖಂಡಿತಾ ಬರಬೇಕು–ನನುಸ್ತೆ" ಎಂದು ಹೊರಟಳು.

* * *

ಐದು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಇಂದು ಚಂಚಲೆಯನ್ನು ನಾನು ಕಂಡುದು. ಆಕೆಯು ನನ್ನೊಡನೆ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಓದುತಿದ್ದಳು. ಅಂದು ಹುಡುಗಿಯಾಗಿದ್ದ ಆಕೆ ಇಂದು ಗೃಹಣಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದಳು. ಆಕೆಯ ಒಡನಾಟದ ಅಂದಿನ ಶಾಲಾ ದಿನಗಳನ್ನು ನೆನೆದಕೆ ಚಿಂತೆ ಆವರಿಸುತ್ತದೆ. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಪ್ರಾಣಸ್ನೇಹಿತರಾಗಿದ್ದೆವು. ನಾವು ಭವಿಷ್ಯದ ವಿಚಾರ ಯೋಚಿಸಿರದಿದ್ದರೂ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಪ್ರೀತಿಸುತಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಆಕೆಯ ತಂದೆಗೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿರಲಿಲ್ಲವೇನೋ! ಆಕೆಯು ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿ ನನ್ನನ್ನು ತಂದೆಗೆ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರು ಸಂಶಯಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನನ್ನೊಡನೆ ವರ್ತಿಸಿದರು. ಇಡೀ ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ: ಶ್ರೇಣಿ ಪಡೆದು ನಾನು ತೇರ್ಗಡೆಯಾದ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಆಕೆ ತಂದೆಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೂ, ಪ್ರಸಂಶೆಯ ಒಂದು ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಂತರ ನನ್ನ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಹಲವರು ಕೊಂಡಾಡಿದರೂ ಆಕೆಯ ತಂದೆಯು ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರ ಚಂಚಲೆಯೊಡನೆ ನಾನು ಹೇಳದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ "ಹುಚ್ಚನ ಹಾಗೆ ಮಾತಾಡದಿರು. ತಂದೆಯ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಅರಿಯುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಅವರು ವಿರೋಧ ಮಾಡಾರು" ಎಂದು ಆಕೆ ಹೇಳಿದ್ದಳು.

* * *

ಸರಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗ ದೊರೆತುದರಿಂದ ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ನಾನಿರಬೇಕಾಯಿತು. ಚಂಚಲೆಯು ಎರಡು ದಿನಗಳಿಗೊಂದರಂತೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯುತಿದ್ದಳು. ಕ್ರಮಶಃ ಇದು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಬಂದು ತಿಂಗಳಿಗೊಂದರಂತಾಗಿ ಕಡೆಗೆ ಪತ್ರ ಸಂಬಂಧವೇ ನಿಂತು ಹೋಯಿತು. ಚಂಚಲೆಯ ವಿವಾಹವೂ ಜಮೀನ್ದಾರ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಆಯಿತು. ನನಗಾದ ದುಃಖವನ್ನು ವಿವರಿಸುವದು ಅಸದಳ. ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಎರಡನೆ ಮದುವೆ. ಆತನ ಪ್ರಥಮ ಪತ್ನಿ ಜೀವಂತವಿದ್ದಳು! ಮದುವೆಯಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಚಂಚಲೆಯು ಎರಡು ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿ. ಮದುವೆಯಾದ ಪ್ರತಿ ಸ್ತ್ರೀಯೂ ತಾಯಿಯಾಗಲೇ ಬೇಕು. ಅದೇ ಮದುವೆಯ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ!

* * *

ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದವನು ಎಚ್ಚರವಾದಾಗ ಗಂಟೆ ಮೂರುವರೆಯಾಗಿತ್ತು. ಚಂಚಲೆಯ ಟೀ ಆಹ್ವಾನದ ನೆನಪಾಯಿತು. ಮುಖ ತೊಳೆದು ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೊರಟೆ. ಜಮೀನುದಾರ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಮನೆ ನಮ್ಮೂರಿನ ಮನೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ತನ್ನ ಸಂಪತ್ತಿನ ಕತೆಯನ್ನು ಸಾರಿ ಹೇಳುವಂತೆ ತೋರುತಿತ್ತು. ನಾನು ಬಾಗಿಲ ಪಹರೆಯವನನ್ನು ದಾಟಿ ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಮಹಡಿಯ ಮೆಟ್ಟಿಲನ್ನೇರುತ್ತಾ ಮೆಟ್ಟಿಲಿಗೆ ಹಾಸಿದ ರತ್ನಗಂಬಳಿಯ ಕಲಾಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಸಾಗಿದ್ದೆ. ಏಣಿಯ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಂಚಲೆಯು ಕಾತುರಳಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ನನ್ನನ್ನು ಆದರದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ, "ಬಹುಶಃ ನೀನು ಬರಲಾಕೆಯೆಂದು ನೆನಸಿದ್ದೆ. ನೀನು ಬಂದದ್ದು ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷ" ಎಂದಳು.

"ಸಂತೋಷ ಯಾರಿಗೆ?" ಎಂದು ನಾನು ನಗುಮುಖದಿಂದ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದೆ. "ಇಬ್ಬರಿಗೂ" ಎಂದವಳು ಕುಡಿನೋಟವೊಂದನ್ನು ಬೀರಿ ನನ್ನ ಕೈಹಿಡಿದು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಸಜ್ಜಿತವಾಗಿದ್ದ ಮೇಜಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಳು. ಟೀಗೆ ಬೇಕಾದ ತಿಂಡಿಗಳು ಸಜ್ಜಾಗಿದ್ದವು. ಒಂದು ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಎದುರಿನ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ತಾನು ಕುಳಿತು "ನಿನ್ನ ಬಾಲ್ಯದ ವಿನೋದ ವಿನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ" ಎಂದಳು.

"ಅದೆಲ್ಲ ಮಾಯವಾಗಿದೆ ಚಂಚಲ. ಆದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಅದೇನೋ ಹಳೇ ನೆನಪು ಬಂದಂತಿದೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ನೆನೆದು ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಈಗ ನೀನು ಚಂಚಲೆಯಲ್ಲ. ಮಿಸೆಸ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸ. ಆದರೂ ವರ್ಷ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ನೆನಪು ಪರಿಚಯವು ಇಂದೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಚಂಚಲೇ ಎಂದು ಕರೆಯುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತದೆ ಆದರೂ ನಾನು ಹಾಗೆ ಕರೆಯಬಾರದು."

ಚಂಚಲೆಯ ಮುಖ ನಿಸ್ತೇಜವಾಯಿತು. ತುಟಿ ಅದುರಿತು. ಆಕೆ ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹತ್ತಿರದ ಮಿಟಾಯಿ ತುಂಬಿದ ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಹಿಡಿದು "ತೆಗೆದುಕೊ. ಏನೋ ಮಾತಾಡಿ ನನಗೆ ದುಃಖ ತಾರದಿರು" ಎಂದಳು.

"ನಾನೇನು ದುಃಖ ತರುತ್ತಿರುವೆನು. ಈ ತಿಂಡಿ ತಿನಸುಗಳು ನನಗೆ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವೇ? ನೀನು ಏನೋ ಮಾತಾಡಲು ಆಹ್ವಾನಿಸಿರುವೆಯೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ನೀನು ತಿಂಡಿ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಮೌನವಾಗಿರುವೆ. ನಾನು....."

ಚಂಚಲೆಯು ಮಧ್ಯೆ ಬಾಯಿ ಹಾಕಿ "ಸಾಕು ಸಾಕು, ನಿನ್ನೊಡನೆ ಕೆಲವು ಮಾತಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಿನಗೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಕಷ್ಟ ಕೊಟ್ಟೆ. ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ನೀನು ಇಂಥಾ ತಿಂಡಿ ತಿನಸು ನೋಡಿರುವೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಹಂಗಿಸುವಂತಿದೆ. ಇಷ್ಟು ದಿನಗಳ ನಂತರ ನಾನಿಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ. ನೀನು ವಾಗ್ದಾನ ಕೊಟ್ಟು ಹಲವು ಬಾರಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನೀನು ಈ ವರೆಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೇಳಿರುವೆನು. ನೀನು...."

"ಅದೆಲ್ಲವೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಹಂಗಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲ. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಮನೋ ವಿಜ್ಞಾನ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾದ ನಿನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದಿದ್ದರೆ ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?" ನಾನೆಂದೆ.

ಚಂಚಲೆಯು ಮಿಠಾಯಿಯೊಂದನ್ನು ತೆಗೆದು ನನ್ನ ಬಾಯಿಯ ಹತ್ತಿರ ಹಿಡಿದು "ಇದನ್ನು ನೀನು ತಿನ್ನಲೇಬೇಕು. ನನ್ನಾಣೆ ತಿನ್ನಬೇಕು" ಎಂದಳು.

ನಾನು ಮಿಠಾಯಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಪುನಹ ಪ್ಲೇಟಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು "ಇಲ್ಲ, ನಾನು ತಿನ್ನಲಾರೆ. ನನಗೆ ಹಸಿವಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ತಿನ್ನಲಾರೆ. ನಿನ್ನಂಥಾ ಹೆಂಗಸಿನ ಆಣೆ, ಮಾತು, ಪ್ರೇಮ ಮತ್ತು ಈ ತೋರಿಕೆಯ ಆಡಂಬರ! "ಎ" ಯೊಡನೆ ಪ್ರೇಮ ಮಾಡಿ 'ಬಿ' ಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ 'ಸಿ' ಯೊಡನೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸುಖವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವ ಈ ಜಾತಿ...."

"ಸಾಕು ಮಾಡು ಸಹನೆಗೂ ಒಂದು ಮಿತಿಯಿದೆ. ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ನನ್ನ ಅಪಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ" ಆಕೆ ರೇಗಿ ನುಡಿದಳು.

"ನಿನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಸತ್ಯನುಡಿಯಲೂ ಅತಂಕವಿದೆಯೇನು? ನನ್ನ ಈ ಸತ್ಯ ಪೂರಿತ ಮಾತುಗಳು ನಿನಗೆ ಅಪಮಾನವೆಂದು ತಿಳಿದೆ." ನಾನು ಮುಂದೆ ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮಾತು ಹಾಗೂ ಸ್ವರವು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಠಿಣವಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು. ನಾನು ಆಕೆಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆಕೆಯ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹೇಳಿದೆ. "ನನ್ನ ಈ ವರ್ತನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ನನ್ನ ಹೃದಯದ ಭಾವನೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವರ್ತಿಸಿದಂತಾಗದು. ನಿನ್ನ ಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ವರ್ತಿಸಿದರೆ ನಾನು ಆತ್ಮ ವಂಚಕನಾಗುವೆನು. ಏಕೆಂದರೆ ನನಗಾಗಿ ನೀನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಖಲಿತವಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಪ್ರೇಮಿಸುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಸೇರಿದೆ. ನನ್ನ ಜೀವನವನ್ನೇ ನಷ್ಟ ಮಾಡಿದೆ. ನೀನಾದರೂ ನಿನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವೆ. ಈ ತೋರಿಕೆಯ ಪ್ರೀತಿ ಈ ವಿಡಂಬನೆಗೆ ಅರ್ಥವೇನಿದೆ?"

ಆಕೆಯು ತನ್ನ ಕೈಗಳನ್ನು ಕೊಡಹಿ ಕುರ್ಚಿಯಿಂದೆದ್ದು "ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವಿಲ್ಲವೆ?" ಎಂದಳು.

ಅದನ್ನು ನೀನೇ ಯೋಚಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಒಮ್ಮೆ ಚಂಚಲೆಯನ್ನು ನಾನು ನನ್ನ ಹೃದಯ ದೇವಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಆ ಚಂಚಲೆಯು ಮೃತಳಾಗಿರುವಳು"

"ನೀನು ಇಷ್ಟು ಕ್ರೂರ, ನಿರ್ಧಯಿ ಎಂದಿನಿಂದ ಆದೆ?"

"ನಿನ್ನನ್ನೆ ನೀನು ಕೇಳಿಕೋ ಮಿಸೆಸ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ!" ನಾನೆಂದೆ. ಅಕೆ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ "ನನ್ನನ್ನು ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ಬಿಡು. ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಂತೋಷ ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳು ನನುಸ್ತೆ." ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಟು ಹೊಗಿ ಕಿಟಕಿ ಹತ್ತಿರ ನಿಂತು ಹೊರಗೆ ನೋಡ ತೊಡಗಿದಳು. ನಾನು ಮರುಮಾತಾಡದೆ ಮನೆಗೆ ವಾಪಾಸು ಬಂದೆ.

* * *

ಚಂಚಲೆಯು ತನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋಗಲು ತಿರುಗಿದಾಗ ಟೀ ಟೇಬಲಿನ ಮೇಲೆ ಕಾಲಿಟ್ಟು ಹಾಯ್ದು ಕುಳಿತ ತನ್ನ ಪತಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನು ಕಂಡು ಚಕಿತಳಾದಳು.

'ನಿನಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗದಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಕಪ್ ಟೀ ಕೊಡು. ಕೂತು ಬಹಳ ಹೊತ್ತಾಯಿತು' ಶ್ರೀನಿವಾಸನೆಂದ.

'ನೀವು ಯಾವಾಗ ಬಂದಿರಿ. ಹಾಗಾದರೆ....'

'ನಾನು ಹೋಗಬೇಕಿತ್ತು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಖುದ್ದಾಗಿ ಈ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯಾರೊಡನೆಯೂ ಪ್ರೇಮ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪುರಾತನ ಪ್ರೇಮಿಗಳಿಬ್ಬರ ಆಟ ನೋಡುವಾ ಎಂದು ಉಳಿದು ಬಿಟ್ಟೆ".

'ನೀವು ಕಳ್ಳರಂತೆ ನಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಿರಬೇಕು' ಆಕೆ ಅಳತೊಡಗಿದಳು.

'ಕಳ್ಳನ ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲ ಯಜಮಾನೀ ಸಿರಿವಂತನೆಡೆಗೆ ಭಿಕ್ಷುಕನು ನೋಡುವಂತೆ ಆಕೆ ಮಾತಾಡದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ನುಡಿದನು. "ಈ ಕಣ್ಣೀರು ಕೂಡ ನಿನ್ನ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬಾರದು. ಅಸಹಾಯದ ಕಷ್ಟಕ್ಕೊಳಗಾದ ನಿರ್ಬಲ, ಸಹೃದಯ ಹೆಂಗಸಿನ ಕಣ್ಣೀರು ಆಕೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬಲ್ಲುದು. ಆದರೆ ಎಂ. ಎ. ಪಾಸಾಗಿ ಆಧುನಿಕ ನಾಗರೀಕತೆಯ ಕಣ್ಣೀರು ಎಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಿದೆ? ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣೀರು ಯಾವ ದುಃಖಕ್ಕಾಗಿ? ನನ್ನ ಹೃದಯದ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅನೇಕ ವೇಳೆ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳಿರುವೆ. ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರೇಮವೇಕೆ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲವೆಂದು! ನಿನ್ನ ಹೆಸರು, ವಿದ್ಯೆ, ಮೊದಲಾದುವುಗಳನು ಕೇಳಿ ಅನೇಕ ಭವಿಷ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆನು. ನಿನ್ನನ್ನು ಪಡೆದು ನಾನು ಭಾಗ್ಯವಂತನೆಂದು ನೆನೆಸಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಕಪಟಾಚರಣೆ, ಕೌಶಲ್ಯ ಪೂರ್ಣ ಅಭಿನಯು ಸರ್ವವನ್ನೂ ನಾಶಗೊಳಿಸಿತು. ನೀನು ನನಗೆ ನಿನ್ನ ಹೆಣ ಸಮಾನ ಶರೀರವನ್ನಿತ್ತೆ. ಪ್ರೇಮವೆಂದೆ. ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಹೃದಯ ಬೇರೆಡೆ ಇತ್ತು. ಕಾಮಾಂಧನಾದ ನಾನು ನಿನ್ನ ಶರೀರದ ಸುಖ ಪಡೆದೆ. ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಕೃತ್ರಿಮ ಜೀವನದೆ ಆರವಾಗಲು ಬಹು ದಿನಗಳು ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲ.

ನನಗೆ ಜಿಗುಪ್ಸೆ ಬಂತು. ಮದ್ಯ ಕುಡಿಯಲು ತೊಡಗಿದೆ. ಜನರು ನನ್ನನ್ನು ಅನೀತಿಯವನೆಂದು ಇಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸಮಾಜದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮನೆಯನ್ನು ಹಾಳುಗೆಡಹಿದ ನೀನು ಸಾಧ್ವಿ, ನಿರ್ದೋಶಿ, ಅಬಲೆ ಎಂದೆನಿಸಿರುವೆ. ಎಲ್ಲರ ಸಹಾನುಭೂತಿ ನಿನಗಿದೆ.

ಚಂಚಲೆಯು ರೋಧಿಸುತ್ತಾ ತನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ಹೊರಡಲುದ್ಯುಕ್ತಳಾದಳು. ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಆಕೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ "ನಿಲ್ಲು ಚಂಚಲಾ, ನನ್ನ ಮಾತು ಮುಗಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅಳುವುದರಿಂದ ಏನೂ ಆಗಲಾರದು, ನೀನು ನಿನ್ನ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೃದಯವನ್ನು ಒಡೆದು ಹಾಕಿರುವೆ. ಒಡೆದ ಹೃದಯವನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸುವ, ಕಳೆದ ನಕ್ಷತ್ರವನ್ನು ಪುನಹ ಜೋಡಿಸುವ ಆಸ್ಪದ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೂದೇಶವು ಯೂರೋಪು, ಅಮೇರಿಕಾಗಳಂತಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ, ನಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ರೂಢಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಜೀವನ ಅಂತ್ಯದವರೆಗೆ. ಜೀವನದ ಒಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಹೆಜ್ಜೆಯಾದರೆ ಅದರ ಕಲಂಕ ಜೀವನಾಂತ್ಯದವರೆಗೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಸಿಗರೇಟೊಂದನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಚ್ಚಿ ಹೊರಗೆ ಹೊರಟು ಹೋದನು.

* * *

ಅಂದು ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬ. ನಾನು ಹೊರಗೆ ಹೊರಡಲು ಉದ್ಯುಕ್ತನಾಗಿದ್ದೆನು. ಟೆಲಿಫೋನ್ ಗಂಟೆ ಶಬ್ದವಾಯಿತು ರಿಸೀವರನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡೆನು. "ಯಾರು ಶಂಕರನೆ! ನಾನು ಶ್ರೀನಿವಾಸ. ಸಹೋದರ ಓಡಿ ಬಾ. ಚಂಚಲೆಯ ಸೀರೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿ ಆಕೆ ಬೆಂದು ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ. ಬಹುಶಃ ಬದುಕಲಾರಳು. ನೀನು ಬೇಗ...." ನಾನು ಮುಂದೆ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ರಿಸೀವರನ್ನು ಕೆಳಗಿಟ್ಟು ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಮನೆಗೆ ಓಡಿದೆ. ಜನರು ತುಂಬಿದ್ದರು. ಶ್ರೀನಿವಾಸನೊಡನೆ ಡಾಕ್ಟರರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. "ನಾನು ಡೆತ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಕೊಡಲಾರೆ. ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ" ಎಂದು. ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡು ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಓಡಿ ಬಂದನು. "ನೋಡು ಶಂಕರ, ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಕೊಡದೆ ನನ್ನನ್ನು ಡಾಕ್ಟರರು ಗಂಡಾಂತರಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುವಂತಿದ್ದಾರೆ. ನಿನಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಡಾಕ್ಟರರ ಪರಿಚಯವಿದೆ. ಒಂದು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಡಿಸಿ ನನ್ನ ತೊಂದರೆ ನಿವಾರಿಸು." ಚಂಚಲೆಯನ್ನು ಬಿಳೀ ವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ತಾನೆ ನಂದಿದ ದೀಪವಲ್ಲಿ ಹೊಗೆಯಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಆಕೆಯ ಮುಖವಲ್ಲಿ ಜೀವದ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಇನ್ನೂ ತೋರುತ್ತಿತ್ತವು. ನನಗೆ ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದೆ. ರಾತ್ರೆಯೂಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ದೀಪಾವಳಿಯ ನಿಮಿತ್ತ ದೀಪಗಳು ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದವು. ನನ್ನ ಹೃದಯದ ದೀಪ ಮಾತ್ರ ಆರಿ ಅಂಧಕಾರ ಕವಿದಿತ್ತು.

"ಶಿಸ್ತು, ನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸುವೆವು"

ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರ ಪ್ರಾರಂಭ ಭಾಷಣ

ಕೊಡಗು ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಪೂರಸೇ ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಲು ಆನಂದವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಕೊಡಗಿನ ಬಜೆಟ್ ಮತ್ತಿತರ ಕಾರ್ಯಭಾರಗಳು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದಿವೆ. ನಾವು ಪ್ರಥಮ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಸು ಆಡಳಿತ ಅವಧಿಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿರುವೆವು. ಈ ವರ್ಷವು ಒಟ್ಟಾರೆ ಜಯಪ್ರದವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಲು ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಕೀರ್ತಿಯು ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಗೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಸಲ್ಲಬೇಕು. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅವಿರತ ಪರಿಶ್ರಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಮೊದಲಾದುವು ಈ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಕಾರಣಗಳು. ಆಡಳಿತವು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಕೊಡಗನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಪ್ರಶಂಸೆಯನ್ನು ಪಡೆದುದಲ್ಲದೆ ಈ ವಿಷಯ ಜನತಾ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಬಾರಿ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿದೆ. ಈಗ ನಿಮಗೆ ಕೊಡಗಿನ ಆದಾಯ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ, ಆಡಳಿತ ಮತ್ತಿತರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವಿವೇಚಿಸುವ ಸಂದರ್ಭವಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಕರ್ತವ್ಯದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನರಿತು ವರ್ತಿಸುವಿರೆಂದು ನಂಬಿರುವೆನು.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಘಟನೆಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಕರ್ತುಗಳೊಬ್ಬರಾಗಿದ್ದ ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಐಯ್ಯಂಗಾರರ ನಿಧನದ ವಿಚಾರ ಎತ್ತುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. 'ಸಿ' ವರ್ಗದ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಆಕ್ಟನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಸುಧಾರಣೆ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಆಗಲು ಅವರ ಪರಿಶ್ರಮವು ಮೂಲಕಾರಣ. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ರಷ್ಯಾದ ನಿರ್ಮಾತರಾದ ಮಾರ್ಷಲ್ ಸ್ಟಾಲಿನರ ನಿಧನದ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಹೇಳದಿರಲಾರೆನು.

ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದು ಸುಮಾರು ಒಂದು ವರ್ಷದ ಆದಾಯದಷ್ಟು ಶಿಲ್ಕು ಉಳುವರಿಯಿದ್ದುದರಿಂದ ಆಡಳಿತದ ಅನುಕೂಲತೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ವರ್ಷ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯು ನಮಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಳೆಗಾಲವು ಕೇವಲ ಬರಗಾಲವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿತೇ ವಿನಾ ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಮಳೆಯ ಕಾರಣ ಬೆಳೆಯು ತುಂಬಾ ಹಾಳಾಯಿತು. ಹಿಂದಿನ ಯಾವ ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಬೆಳೆ ಕಡಿಮೆಯಾದ ಕಾರಣ ಈ ವರ್ಷ ನಮ್ಮ ಉಳುವರಿ ಬತ್ತ ಕೇವಲ ೬೦೦೦ ಟನ್ನುಗಳಾಗಬಹುದೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮಳೆಗಾಲದ ಅಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಇತರ ಬೆಳೆಗಳೂ ಹಾಳಾದವು. ಆದರೆ ಈ ವರ್ಷ ಒಳ್ಳೆ ಮಳೆ ದೊರೆತರೆ ಈ ನಷ್ಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಭರ್ತಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ, ಸಾಮೂಹಿಕ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಕೊಡಗಿನ ವ್ಯವಸಾಯಿಕ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪಥದಲ್ಲಿ ಮುಂದಡಿ ಇಡಲಾಪೆವು.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ಫಾರೆಸ್ಟು ಇವೆರಡು ಕೊಡಗಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೂಲ ತಳಹದಿಗಳು. ಕೊಡಗಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಳೆ ಇದ್ದರೂ ಕೆರೆ, ಕಾಲುವೆ, ಕಟ್ಟೆ ಮೊದಲಾದುವುಗಳು ಅತೀ ಆಗತ್ಯವೆಂಬುದು ಅನುಭವದಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಸರಕಾರವು ಈ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯಿರಿ, ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮೂಹಿಕ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿರುವದಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ: ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮೂಹಿಕ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು ನನ್ನ ಸರಕಾರದ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಕೊಡಗು ಹಿಂದೂದೇಶದ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ೬೧೦೦೦ ದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೯೦೦೦ ಟನ್ನುಗಳ ವರೆಗೆ ಕಾಫಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಕಾಫಿಯ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಇಳಿಸುವ ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದ ಸೂಚಿತವಾದ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ವಿರೋಧವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯಿರಿ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರವು ಸಾಕಷ್ಟು ಮುತುವರ್ಜಿತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಕೃಷಿ ಪಂಡಿತ ಶ್ರೀ ಸಂಗಯ್ಯನವರು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕ್ರಾಪ್ ಕಾಂಪಿಟಿಶನ್ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಪಡೆದುದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಚಾರ. ಈ ವರ್ಷ ಕೊಡಗಿನ ಮಹನೀಯರೊಬ್ಬರು ಸಂಗಯ್ಯನವರನ್ನು ಮೀರಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಬೇರೆಡೆ ಇದಕ್ಕಿಂಥಾ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಸಿದವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲವೂ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರವು ಎಷ್ಟು ಶ್ರಮ ವಹಿಸಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ

ನನ್ನ ಸರಕಾರವು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರ ರಚನಾ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಧನವದಗಿಸಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯು ಕಡೇ ಮಂಜುರಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಮೊದಲೇ ಅನೇಕ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸಗಳು ಕೈಗೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ನಿಶ್ಚಿತ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಯೋಗ್ಯ ಹಣ ವದಗಿಸಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಸುವದು ಸರಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕೊಡಗು ಸಾಮೂಹಿಕ ವಿಕಾಸಯೋಜನೆಯು ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೨ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಅದು ೩೦೦ ಚದರ ಮೈಲುಗಳಷ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ, ೭೫೦೦೦ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹಾಗೂ ೧೧೮ ಗ್ರಾಮುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ ಈ ಭಾಗದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಏಳಿಗೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವದೇ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಗುರಿ ಈ ಯೋಜನೆಯು ಈಗಾಗಲೇ ಜನತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನುತನ್ನೆಡೆಗೆ ಸೆಳೆದು ಜಯದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅನೇಕ ಮಹನೀಯರು ಉದಾರ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಧನ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಟಿಂಬರಿನ ಬೆಲೆಯು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೆಳಮುಖವಾಗಿದೆ. ಕೊಡಗಿನ ಫಾರೆಸ್ಟನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಸರಕಾರವು ತಿಳಿದು ಇದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ಹಣವಿಟ್ಟಿದೆ. ಕೊಡಗಿನ ಎಕ್ಸೈಸ್ ನೀತಿಯು ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದಂತೆಯೇ ಮುಂದರಿಯುವುದು. ಪಾನನಿರೋಧದ ಯಶಸ್ವಿತೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೊರಗೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ತೋರಿಬರುವದರಿಂದ ಕೊಡಗು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪಾರ್ಶ್ವಪಾನನಿರೋಧನೇ ಸಮರ್ಪಕವೆಂದು ತೋರುತ್ತಿದೆ.

ಹೊಸ ಕಾಲೇಜ್ ಕಟ್ಟಡವು ಪೂರ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆಯ ಕಾಲೇಜಾಗುವದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ೧೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಸಾ

ದಿ ಕೆನರಾ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಕೋರ್ಪೊರೇಶನ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್,
ಸ್ಥಾಪನೆ 1906] [ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯಾಲಯಃ ಉಡುಪಿ (ದ. ಭಾರತ

ನೀವು ಬಲ್ಲಿರಾ ?

ವರ್ಷಂಪ್ರತಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕಗಳೇ ಬಲವಾದ ದಾಖ್ಲೆ. ಈಗ ತಾನೆ ಸಂದುಹೋದ 1952ರಲ್ಲೂ ಹಾಗೆಯೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಪ್ರಥಮ ಸೋಪಾನ; ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಗತಿಪರ ಜಿಹ್ನೆ. ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಇನ್ನೂ ಅತ್ಯಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ, "ಕೋರ್ಪೊರೇಶನ್ ಬ್ಯಾಂಕಿ"ನ ಪ್ರೀತಿಪೂರ್ವಕ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸರ್ವರೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪಡೆದು "ಕೋರ್ಪೊರೇಶನ್" ಎಂಬ ಹೆಸರು ಮನೆ ಮಾತಾಗಲೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಾಸೆ!

ಕೊಡಗು ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಶಾಖೆಗಳು — 8
ಮಂಡಿಕೇರಿ, ವೀರಾಜಪೇಟೆ, ಪೊನ್ನಂಪೇಟೆ ಮತ್ತು ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ.
THE CANARA BANKING CORPORATION LIMITED

ಲಿರುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣ ತರಬೇತು ಕಾಲೇಜೊಂದನ್ನೂ ಎರಡು ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಲೆಗಳನ್ನೂ, ಗ್ರಾಮ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವಾಚನಾಲಯ ಏರ್ಪಾಡನ್ನೂ ಮಾಡಲಿರುವದು ನನ್ನ ಸರಕಾರವು ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡು ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತನ್ನ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೇತನ ಕೊಡುವ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ. ಸಾಮೂಹಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವೆಂಬುದು ದಿನನಿತ್ಯದ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ಹೈಸ್ಕೂಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೆಲಸದ ಗೌರವವನ್ನರಿತು ದುಡಿಯುವ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇದು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕರವಾಗಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ ರಸ್ತೆ, ಶುಚಿತ್ವ ಮೊದಲಾದ ಕೆಲಸಗಳು ಹೊಗಳಲರ್ಹವಾಗಿವೆ. ನೇಶನಲ್ ಕೇಡೆಟ್ ಕೋರಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವಿಡಲಾಗಿದೆ.

ವೈದ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವಿಡಲು ತನ್ನ ಸರಕಾರ ಹಿಂಜರಿಯಲಿಲ್ಲ. ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪಥಕಗಳು, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು, ಕುಡಿಯಲು ನೀರು, ಶುಚಿತ್ವ ಮೊದಲಾದ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತೃತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ತಾ. ೧ ೪-೫೩ ರಿಂದ ಸರಕಾರವು ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರನ್ನು ತನ್ನ ಅಧೀನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚಿನ ವೇತನ ಕೊಡುವದು. ಕಿವಿ, ಮೂಗು, ಮೊದಲಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರವು ಡಾಕ್ಟರರೊಬ್ಬರಿಗೆ ತರಬೇತು ಕೊಡಿಸಿದೆ. ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಲೇಡಿ ಡಾಕ್ಟರರ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ನರ್ಸುಗಳ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೆ ದರ್ಜೆಯ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯದ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮಲೇರಿಯಾ ನಿವಾರಣಾ ಕೆಲಸ ಜೋರ್ನಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ.

ಕೂಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆಯ ಡೈರಿಫಾರಂವನ್ನು ತೆರೆದು ಹಾಲು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ. ಕೃತಕ ಗರ್ಭದಾನದ ಕೇಂದ್ರವು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಕೋಳಿ ಸಾಕುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರವು ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ದೊಡ್ಡದಾದ ಕೋಳಿ ಸಾಕುವ ಕೇಂದ್ರವೊಂದನ್ನು ತೆರೆಯಲಿದೆ. ಕಾಜೂರು ಕೇ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಒಂದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಬೆಲೆಯ ಮೊಟ್ಟೆ, ಕೋಳಿ ಮಾರಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಯಶಸ್ವಿತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವದು. ಮೀನು ಸಾಕುವದು, ಜೇನು ಸಾಕುವದು ಮೊದಲಾದುವುಗಳು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಪಡೆಯುವವು.

ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವ ಯೋಜನೆಯೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಸುಲಭ ದರದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ದೊರೆಯದಿದ್ದರೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮುಂದರಿಯಲಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸರಕಾರವು ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದೊಡನೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಮಾತು ಕತೆ ನಡೆಸಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ

ಕೊಡಗು ಸರಕಾರದ ಬಡ್ಜೆಟ್.

1953--54

1-4-1953 ರಲ್ಲಿರಬಹುದಾದ ಶಿಲ್ಕು ರೂ. 89,90,536

ಆದಾಯ		ಖರ್ಚು	
ವ್ಯವಸಾಯ ತೆರಿಗೆ	12,00,000	ವ್ಯವಸಾಯ ತೆರಿಗೆ	24,400
ಭೂಕಂದಾಯ	4,43,000	ಭೂಕಂದಾಯ	2,60,600
ಎಕ್ಸೈಸ್	10,00,000	ಎಕ್ಸೈಸ್	3,14,400
ಸ್ಟ್ಯಾಂಪು	2,02,000	ಸ್ಟ್ಯಾಂಪು	4,400
ಫಾರೆಸ್ಟ್	40,00,000	ಫಾರೆಸ್ಟ್	17,22,800
ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಶನ್	23,000	ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಶನ್	5,100
ವಾಹನಗಳ ತೆರಿಗೆ	5,02,000	ವಾಹನಗಳ ತೆರಿಗೆ	42,200
ಇತರ ಕಂದಾಯ	2,10,900	ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ	4,14,300
ನೀರಾವರಿ	10,000	ಆಡಳಿತ ಖರ್ಚು	4,72,000
ನ್ಯಾಯ ಇಲಾಖೆ	20,300	ನ್ಯಾಯ ಇಲಾಖೆ	84,900
ಜೈಲು ಇಲಾಖೆ	2,200	ಜೈಲು ,,	34,300
ಪೊಲೀಸ್	600	ಪೊಲೀಸು	3,45,600
ವಿದ್ಯೆ ಇಲಾಖೆ	2,15,000	ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆ	19,63,800
ವೈದ್ಯಕೀಯ	34,600	ವೈದ್ಯ ಇಲಾಖೆ	8,50,300
ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ	75,300	ಆರೋಗ್ಯ	2,77,200
ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆ	4,06,200	ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆ	13,46,500
ವೆಟರ್‌ನರಿ	20,000	ವೆಟರ್‌ನರಿ	2,59,700
ಸಹಕಾರ	2,200	ಸಹಕಾರ	74,700
ಕೈಗಾರಿಕೆ	20,100	ಕೈಗಾರಿಕೆ	4,31,000
ಇತರ ಇಲಾಖೆಗಳಿಂದ	10,300	ಇತರ ಇಲಾಖೆಗಳು	65,400
ಸಿವಿಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್	20,200	ಸಿವಿಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್	26,00,000
ಸುಪರ್ ಎನ್ಯೂವೇಶನ್	100	ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ	14,07,900
ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್, ಸ್ಟೇಶನರಿ	1,400	ಪೆನ್ಶನ್ ಇತ್ಯಾದಿ	2,54,600
ಇತರ ಜಮಾ	76,400	,, ಕಮ್ಯೂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದು	5 000
ಅಸಾಧಾರಣ ಜಮಾ	18,89,700	ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಇತ್ಯಾದಿ	81,400
ರೌಂಡಿಂಗ್	870	ಇತರ ಖರ್ಚು	1,66,900
		ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್	5,86,000
		ರೌಂಡಿಂಗ್	400
	1,03,85,000		1,40,95,000

ತಾ. 31-3-1954 ರಲ್ಲಿರಬಹುದಾದ ಅಂದಾಜು ಶಿಲ್ಕು

52,80,536

ಕಾರವು ಮೈಸೂರಿಗೆ ೨೦ ಲಕ್ಷ ಸಾಲಕೊಡಲೊಪ್ಪಿದೆ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಬರಪೊಳೆ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆಯೂ ನಡೆದಿದೆ. ಶ್ರೀಗಳಾದ ನರಸಿಂಹಯ್ಯ, ಡಾ. ಥಾಕರ್ ಇವರು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಥಮ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ಮೇರೆ ಇಡೀ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತೀ ಕಿಲೋವಾಟಿಗೆ ಅತೀ ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇಲ್ಲಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಈ ಯೋಜನೆಯ ವಿಸ್ತೃತ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ.

ಸಿವಿಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ಗಾಗಿ ಈ ವರ್ಷ ತುಂಬಾ ಹಣವಿಡಲಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಇಲಾಖೆಯ ಹಿಡಿತವನು ಈ ವರ್ಷ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರಕಾರವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿರುವದು. ಸಹಕಾರಿ ಪರಿಶೀಲನಾ ಸಮಿತಿಯ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರ ವರದಿಯನ್ನು ಕಾಯಲಾಗಿದೆ. ಹಿಂದುಳಿದ ಪಂಗಡದವರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ನನ್ನ ಸರಕಾರವು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ವಿದ್ಯೆ ಮತ್ತಿತರ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ತಿತಿಮತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಾಲೆ ತೆರೆದು, ಕುಟ್ಟ ಮತ್ತು ಬೆಟ್ಟತ್ತೂರುಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗೆ ಧನ ಸಹಾಯ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸಗಳಾಗುವವು. ನನ್ನ ಸರಕಾರವು ಲೇಬರ್ ಹಿತರಕ್ಷಣಾ ಕೇಂದ್ರವೊಂದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಮರುಗುದೂರರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಈ ವರ್ಷ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗುವದು.

ಸ್ಪೆಶಲ್ ಮೇಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಕೋರ್ಟನ್ನು ವಜಾಮಾಡಿ ನನ್ನ ಸರಕಾರವು ಖರ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದೆ. ಪೊಲೀಸರ ನಿವಾಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಈ ವರ್ಷ ದೊಡ್ಡ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಲಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ. ಶಿಸ್ತುಗಳು ನೆಲೆನಿಲ್ಲುವಂತೆ ನನ್ನ ಸರಕಾರವು ಸರ್ವಯತ್ನ ಮಾಡುವದು. ಪ್ರತೀ ಒಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನಿಗೂ ಯಾವುದೇ ಭಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಶಿಸ್ತು, ನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸುವದೇ ನನ್ನ ಸರಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಹೇಳಿದಂತೆ ಈಗಲೂ ಹೇಳಬಯಸುವೆನು. ಎಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯ ಬದ್ಧ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಇತ್ತರೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸೋಗಿನಲ್ಲಿ ಘಟನಾತ್ಮಕವಲ್ಲದ ಇತರ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಅಹಿತ ಬಯಸುವ ಯಾವುದೇ ಚಳವಳಿಯೂ ಯತ್ನವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲಾಗುವದು.

ಈ ಮಸೂದೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಗುವದು—

(೧) ಸ್ಪೀಕರರ ವೇತನ ಮಸೂದೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ

(೨) ಕೊಡಗು ವಿನೋದ ಕೂಟದ ತೆರಿಗೆಯ ಮಸೂದೆ.

(೩) ವ್ಯವಸಾಯ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆಯ ಮಸೂದೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ.

(೪) ಸಿನೇಮಾಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಡಿ ಸಿಗರೇಟು ಸೇದದಂತೆ ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವ ಮಸೂದೆ.

ನೋಟೀಸು.

ಅಖಿಲ ಕೊಡಗು ವಿದ್ಯಾನಿಧಿಗೆ ಹಣ ಶೇಕರಿಸುವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಿಧಿಯ ಖಜೇರಿಯಿಂದ ಸುಮಾರು ಮುನ್ನೂರು ಜನರು ರಶೀತಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಬಹು ಜನರು ತಾವು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಹಣದ ಲೆಕ್ಕವನ್ನಾಗಲೀ ಯಾ ರಶೀತಿ ಪುಸ್ತಕವನ್ನಾಗಲಿ ಸಂಘದ ಖಜೇರಿಗೆ ತಲಪಿಸದಿರುವುದು ವಿಷಾದಕರ. ಪುಸ್ತಕ ಪಡೆದುಕೊಂಡವರು ಏಪ್ರಿಲ್ ತಾ. ೧೫ರೊಳಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಹಣ ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸಂಘದ ಖಜೇರಿಗೆ ಹಾಜರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಿಸದೆ ಪುಸ್ತಕ ಹಾಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡವರು ಖಾಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಆ ತಾರೀಖಿನೊಳಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ವಾಪಾಸು ಮಾಡದಿದ್ದವರಿಂದ ಅವುಗಳ ವಸೂಲಾತಿ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವದೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಶ್ರುತ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಲ್ಲದೆ ವಿದ್ಯಾನಿಧಿಯಿಂದ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈಗ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಹಣ ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡಲು ಕಾಗದ ಬರೆದು, ರಿಜಿಸ್ಟರು ನೋಟೀಸು ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ ಫಲವಾಗಿ ಹಲವರು ಪಾವತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವರು ಈ ಕಡೆ ಗನುನವಿತ್ತಿರುವದಿಲ್ಲ. ಅಂಥವರು ಏಪ್ರಿಲ್ ತಾ. ೧೫ ರೊಳಗೆ ತಮ್ಮ ಬಾಕಿಯನ್ನು ಪಾವತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಆಗ್ರಹ ಪೂರ್ವಕ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಆ ತಾರೀಖಿನೊಳಗೆ ಹಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ಜರಗಿಸಲಾಗುವುದು.

ಸಿ. ಡಿ. ಅಪ್ಪಯ್ಯ
ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ.
ಕೊಡಗು ವಿದ್ಯಾನಿಧಿ ಆಫೀಸು
4–2 ಮಡಿಕೇರಿ.

ಬೇಕಾಗಿವೆ.

ಕಾಡು ಕೋಳಿಗಳ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಗರಿಗಳು ಬೇಕಾಗಿವೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಕ್ಕೆ ಬರೆಯಿರಿ.

D. H. THANGAM & CO.
Kundah Bridge,
4–1 *P. O. Nilgiris.*

॥ ಓದುಗರ ಓಲೆಗಳು ॥

ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆ.

ಕಳೆದ ವಾರದ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿವಧೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಶ್ರೀ ಪಿ. ಸಿ. ಭೀಮಯ್ಯನವರು ಬರೆದ ಲೇಖನವನ್ನು ಓದಿದೆನು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಕೊಡಗು ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರು ಒಂದು ಅಗ್ರ ಲೇಖನ ಬರೆದುದನ್ನು ಓದಿದ ನೆನಪೂ ಇದೆ. ಇದು ತುರಿತವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ. ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಲಿಕೊಟ್ಟು ತಮಗೆ ಹಿತವಾಗಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಬಹುದಾದರೂ ವಿವೇಚಿಸಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಹುರುಳಿಲ್ಲವಲ್ಲದೆ ಮಾನವತೆಗೆ ಸಮರ್ಪಕವಲ್ಲವೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು.

ಆದ್ದರಿಂದ ಕೊಡಗಿನ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರೂ, ಕೊಡಗು ಸರಕಾರವೂ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆಲೋಚನೆ ನಡೆಸಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ತಂದು ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿ ಬಲಿಯಾಗದಂತೆ ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮದ್ರಾಸ್ ಸರಕಾರವು ಈ ರೀತಿಯ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಆದರ್ಶವನ್ನಿಸಿದೆ. ಕೊಡಗೂ ಕೂಡ ಆ ಉತ್ತಮ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಾಗಿದೆ.

ಕುಶಾಲಪ್ಪ. ಬಿ.

ಮೂಡಿ ತೋರಿಸು ಮೂನವಾ!

ವೀರಾಜಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಲೆಯಿದೆ (Basic Training School). ಇಲ್ಲಿಯ ಒಟ್ಟು ತತ್ವವು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೂ ಮತ್ತು ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಸಹೋದರತೆಯಿಂದ ಸಹಕರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಕಲಿಯುವುದು.

ಈಗಿನ ಶಿಕ್ಷಣದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಸೇವೆ (Social Service) ಯೆಂಬುದು ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಭಾಗ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರವು ಅಧ್ಯಾಪಕ ವರ್ಗವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಾಜ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಮೊನ್ನೆ ದಿನಸ ತಾ ೧೭ ರಲ್ಲಿ ವೀರಾಜಪೇಟೆಯ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ತರಬೇತು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತು ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳನ್ನು ಶಾಲಾ ಮುಖ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಅಲ್ಲಿಯ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗೆ ಸೇರಿದ ಛತ್ರದ ಕೆರೆಯನ್ನು ಶುದ್ಧ ಪಡಿಸಲು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು.

ಸದ್ರಿ ತರಬೇತು ಅಧ್ಯಾಪಕರುಗಳು ಒನ್ಮುನಿಸಿನಿಂದ ಒಪ್ಪಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸುರುಮಾಡಿದರು. ಅದೇ ದಿನಸ ಸಾಂಗವಾಗಿ ಸಾಧಾರಣ ೫೦ ಜನರು ಮಾಡಬೇಕಿದ್ದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದರೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. ಆವರೆ ಶಿಕ್ಷಣ ತತ್ವ ಮತ್ತು ಸರಕಾರವು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಮೇರೆಗೆ ಈ ತರಬೇತು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳನ್ನು ತರಬೇತು ಗೊಳಿಸುವ ದೊಡ್ಡ ಪದವೀಧರ ತರಬೇತು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ತಾವು ದೊಡ್ಡವರೆಯ ಮೇಲೆ ತೆತ್ತಿತ್ತ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ನವೀನ ಪೋಷಾಕಿಗೆ ಕೆಸರು ಹಾರಿತೋ ಎಂದು ಅವರು ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ದೂರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ತಮ್ಮ ಹ್ಯಾಟುಗಳನ್ನು ಆಗಾಗ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರೋ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಹೇಳಲು ನಾಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕಲಿಸಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಕೆಲಸದ ಮಹತ್ವ (Dignity of labour) ಯೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿತು ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಮುಂದಿನ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಪದವೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳೇ ಇನ್ನಾದರೂ ನಿಮ್ಮ ರೀತಿಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವಿರೆ?

"PEN RAVI"

ಸಿನೇಮ ರಸಿಕರು.

ನಮ್ಮ ಮೂಜಿ ಸಿ. ಇನ್. ಸಿ. ಯವರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲು ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಹಿತೋಕ್ತಿಯಂತೆ ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಿನೇಮ ತ್ಯಜಿಸಿದರೂ ಸಹ ಸಿನೆಮ ಕಂಪೆನಿಯವರಿಗೆ ಯಾವತ್ತೂ ಸಂಪಾದನೆ ಕಮ್ಮಿಯಾಗಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಈಗಿನ ಐವತ್ತೈದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೀರಿದ ನವ ತರುಣರಿಗೆ ಪ್ರೇಮ ಚಿತ್ರಗಳ ಹುಚ್ಚು ವಿಪರೀತವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಇವರಿಗೆ ಕಾಂಪ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಟಿಕೇಟು ಇರುವದಾದರೆ ಆರು ಗಂಟೆಯ ಮೇಲೆ ಇವರ ಸಂಭ್ರವ. ಹೇಳಲಸಾಧ್ಯ. ಇಂಥಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇವರು ೨ 'ಶೋ'ಗಳನ್ನು ಕಂಣ್ತುಂಬಾ ನೋಡಿ ಬರುವ ಚಾಳಿಯೂಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿಯಂದಿರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಎದುರು ಆ ಪ್ರೇಮ ಕತೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಸೋಗು ಸೋಜಿಗವಾಗಿದೆ. ಜ|| ಕಾರ್ಯಪ್ಪನವರ ಆಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಪ್ರೇಮ ಕತೆಯ ಪಿಕ್ಚರಿನಿಂದ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಇವರೂ ಅರಿತು ವರ್ತಿಸಿದರೆ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾದೀತು.

ಎಂ. ಕೆ. ಕಾರ್ಯಪ್ಪ.

ಕೊಡಗು ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆ

ತಾ. ೨೦-೩-೫೩ರ ಕೊಡಗು ವಾರ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ವಿಷಯ ಕೊಡಗು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗೆ ಬಹಿರಂಗ ಪತ್ರವೊಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದು ನೋಡಿದೆನು. ಇದರಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವ ಮರದ ಕಳ್ಳ ಮೂರಾಟ ಸಂಗತಿಯು ನಿಜವಾಗಿದ್ದರೆ ಕೊಡಗಿನ ಈಗಿನ ಸರಕಾರಕ್ಕೇನೇ ಒಂದು ಕೊರತೆ ಹೇಳುವಂಥಾ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಇಂಥಾ ಕಠಿಣ ಆರೋಪಣೆಯನ್ನು ಒಂದು ತಕ್ಕ ಕಮಿಷನ್ ಮೂಲಕ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಈ ವಿಷಯದ ಸೀಪ್ರ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಜನತೆಗೆ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಸೂಚನೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಈಗಿನ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಯವರು ಈ ಬೆಟ್ಟ ಸೀಮೆಗೆ ಬಹಳ ವಯಸ್ಸು ಪಟ್ಟವರೆಂದೂ ಬಲಗುಂದಿದವರೆಂದೂ ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಈ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೋಧಿಸಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡಗಿನ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಈ ಅಧಿಕಾರಿಯವರನ್ನು ಸಂಗಡ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡಗಳಿರುವ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಕಾಡಿನೊಳಗಾಗಿ ಬರೇ ಹತ್ತು ಮೈಲು ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಷನ್ ಮತ್ತು ನಡೆವ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದರೆ ವಿಷಯ ತಿಳಿದೀತು. ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ ಮರದ ಕಳ್ಳ ಮೂರಾಟದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಶೋಧನೆಯೂ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯವೆಂದು ನನ್ನ ಎರಡನೇ ಸೂಚನೆ. ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೇವಲ ಮಡಿಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವರೇ ವಿನಾ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ಬಹು ಕಡಿಮೆ.

ಕೊಡಗು ದೇಶಸ್ಥ.

ಕಲ್ಲಳ್ಳಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ

ಈ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊತ್ತವರು ಫಾರೆಸ್ಟಿನಲ್ಲಿರುವ ಆಳುಗಳಿಂದ ಆವರನ್ನು ಬೆದರಿಸಿ ರಾಗಿ ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ವಸೂಲ್ಮಾಡಿ ರಾಗಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿದ ರಾಗಿ ಎಂಬದಾಗಿ ಫಾರೆಸ್ಟಿಗೆ ಮೂರುತ್ತಿದ್ದಾರಂತೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಅದೆಷ್ಟೊ ಪಲ್ಲ ರಾಗಿ ಮೂರುತಿದ್ದಾರಂತೆ! ಇವರ ಕೆಲಸವನ್ನೇ ಮರೆತು ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಇಳಿದು ಆಳುಗಳಿಗೆ ವಿಪರೀತ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ವರ್ತಮಾನ. ಇವರ ಸಹಕೆಲಸಗಾರರು ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಊಟದ ವಸತಿ ಮಾಡದೆ ಅವರ ಗೃಹದಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇವರೂ ಸಹ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತಿದ್ದಾರಂತೆ! ಇದರಿಂದ ಕಾಯಿಲೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಔಷಧಿ ಕೊಡದೆ ಅದೊಂದು ರೀತಿಯ ತಾಪತ್ರೆ ಬೇರೆ. ಪ್ರಜಾ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೆಂದರೆ ಇದೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೇ? ಸಂಬಂಧಿಸಿದವರು ಈ ಸಂಬಂಧ, ವಿಚಾರ ನಡೆಸುವರೇ?

'ಮೂರ'

ಇದು ನ್ಯಾಯವೇ?

ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಕ್ಯೂರ್‌ಮೆಂಟ್ ಪದ್ಧತಿಯು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದು ಇದಾಗಲೇ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳು ಸಂದವು. ಈ ಪದ್ಧತಿಯೆಂದರೆ ಆಹಾರವಿಲ್ಲದ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ಆಹಾರವನ್ನೊದಗಿಸಿ ಅವರ ಜೀವನದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರಲು ಏರ್ಪಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಇಲಾಖೆ ಇದರಿಂದ ಇಡೀ ದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯೋಜನ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಹಳ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವರಾದರೆ ಇಡೀ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶವು ಆಹಾರ ತೊಂದರೆಯಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಬದುಕುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಶಯವೂ ಇಲ್ಲ.

ಆದರೆ ರೇಶನಿಂಗ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರರು ಎಲ್ಲಾ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಭತ್ತ ವೆಷ್ಟಿದೆ ಎಂಬದಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿದೆ ವಿದ್ಯಾಹೀನರಿರುವ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ಟೇಪಿನಿಂದ ಬತ್ತದ ಅಳತೆ ತೆಗೆದು ನೀವು ಇಷ್ಟೇ ಭತ್ತವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬದಾಗಿ ಹೇಳುವುದು ತೀರಾ ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡವರೆನ್ನುವವರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಬತ್ತ ಎಷ್ಟುಂಟು ಎಂಬದಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿ ಅವರಲ್ಲಿಯೂ ಬತ್ತವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಯಾಕೆ? ಇದೊಂದು ಶೋಚನೀಯವಾದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರೆಂದು ತಿಳಿದು ಭತ್ತವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಗಮನ ಕೊಡುವರೆ?

ಒಬ್ಬ ಬಡ ರೈತ.

'ಭೂದಾನ ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿ'

ಸಪ್ಪ ರಾಜಕೀಯದಿಂದ ಬಾಹಿರವಾದ ಭೂದಾನ ಯಜ್ಞವು ಬಡಬಗ್ಗರ ಏಳಿಗೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದು. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಸಹಕರಿಸದವರು ಆ ಮೇಲೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡಬೇಕಾದೀತು ಎಂದು ಆಚಾರ್ಯವಿನೋಭಾಭಾವೆಯವರು ಎಚ್ಚರಿಸಿದರು. ಸಿಂಧ್ರಿ ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಭಾವೆಯವರು ತಾ. ೨೦ ರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎನ್. ಗೋವಿಂದರಾಜು,
'ಕೊಡಗು' ಏಜೆಂಟರು,
ವೀರಾಜಪೇಟೆ.

Specialists in Tailoring! Prompt Service!!
FOR English Felt Hats,
Wedding Suits,. Ladies Over Coats
AND
Latest Designs in Wollen Suitings
— CALL ON —
25-7 PATTU BROTHERS,
OPP.— Town Hall, MYSORE.

ಕೊ ಡ ಗು

ತಾರೀಕು ೨೭ ಮಾರ್ಚ್ ೧೯೫೩ನೇ ಶುಕ್ರವಾರ

ಕೊಡಗು ಸರಕಾರದ ಬಡ್ಜೆಟ್.

ಈಗ ನಡೆ[illegible]ತ್ತಿರುವ ಕೊಡಗು ವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಯ ಬಡ್ಜೆಟ್ ವಿಂಟಿಂಗಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ [illegible]ರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಇಟ್ಟಿರುವ ಅಂದಾಜು ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನ ಮೇರೆ ೧೯೫೩–೫೪ ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಆದಾಯವು ರೂ. ೧,೦೩,೪೫,೦೦೦ ಆಗುವದೆಂದೂ ಖರ್ಚು ೧,೪೦,೯೫,೦೦೦ ಆಗುವದೆಂದೂ ಖರ್ಚು ಆದಾಯವನ್ನು ರೂ. ೩೭,೧೦,೦೦೦ ದಷ್ಟು ವಿರುವದೆಂದೂ ವರ್ಷಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ತಾ. ೧–೪–೫೪ ರಲ್ಲಿ ರೂ. ೫೨,೮೦,೦೦೦ ಶಿಲ್ಲಕುಳಿಯುವದೆಂದೂ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಷದ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಂದಾಜಿನ ಮೇರೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ರೂ. ೯೧,೧೪,೦೦೦, ಖರ್ಚು ೮೭,೦೫,೦೦೦ ಆಗಿ ಸುಮಾರು ೪ ಲಕ್ಷ ದಷ್ಟು ಉಳುವರಿಯಾಗುವದೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಬಡ್ಜೆಟ್ ವರ್ಷದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಮುಖ್ಯ ಬಾಬುಗಳೆಂದರೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ೧೨ ಲಕ್ಷ, ಭೂಕಂದಾಯ ಸುಮಾರು ೪½ ಲಕ್ಷ, ಅಬ್ಕಾರಿ ೧೦ ಲಕ್ಷ, ಫಾರೆಸ್ಟ್ ೪೦ ಲಕ್ಷ, ಮೋಟಾರುವಾಹನಗಳ ತೆರಿಗೆ ೫ ಲಕ್ಷ, ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖಾ ಉತ್ಪತ್ತಿ ೪ ಲಕ್ಷ. ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದಿಂದ ದೊರೆಯುವ ವಂತಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಾಲ ಸುಮಾರು ೧೯ ಲಕ್ಷ, ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ವ್ಯವಸಾಯ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ೧೦½ ಲಕ್ಷ, ಭೂಕಂದಾಯ ೪ ಲಕ್ಷ, ಅಬ್ಕಾರಿ ೧೦¾ ಲಕ್ಷ, ಫಾರೆಸ್ಟ್ ೪೩ ಲಕ್ಷ ವಾಹನಗಳ ತೆರಿಗೆ ೫ ಲಕ್ಷ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖಾ ಉತ್ಪತಿ ೩½ ಲಕ್ಷ ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದ ವಂತಿಗೆ ೬¼ ಲಕ್ಷವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಬಡ್ಜೆಟ್ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಸುಮಾರು ೧೯ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ೮½ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲೂ ಉಳಿದವು ವಂತಿಗೆಯ ರೂಪದಲ್ಲೂ ದೊರೆಯುವದಾಗಿದೆ. ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದಿಂದ ದೊರೆಯುವ ನೆರವಿನ ಬಲಗನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಕೊಡಗಿನ ಸರಕಾರದ ಆದಾಯವು ಕಳೆದ ವರ್ಷದಂತೆಯೇ ಈ ವರ್ಷವೂ ಸುಮಾರು ೪೫ ಲಕ್ಷ ಆಗುವದು. ೧೯೫೩–೫೪ ರ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ೪ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಉಳುವರಿ ಬರುವದೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದರೂ ಬಡ್ಜೆಟ್ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೩೭ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯಕ್ಕಿಂಥಾ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚಾಗುವದೆಂದು ತೋರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದರೂ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಬಡ್ಜೆಟ್ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಸುಮಾರು ರೂ. ೫೭ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದೇ ಆಗಿದೆ.

ಬಡ್ಜೆಟ್ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗುವದೆಂದು ಸೂಚಿತವಾಗಿರುವ ಖರ್ಚುಗಳ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳೆಂದರೆ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ೧೭ ಲಕ್ಷ, ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ೪ ಲಕ್ಷ, ಆಡಳಿತ ಖರ್ಚು ೪¾ ಲಕ್ಷ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ೧೯½ ಲಕ್ಷ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಖರ್ಚು ೮½ ಲಕ್ಷ, ವ್ಯವಸಾಯ ಖರ್ಚು ೧೩½ ಲಕ್ಷ, ಕೈಗಾರಿಗೆ ಮತ್ತಿತರ ಬಾಬು ೪¼ ಲಕ್ಷ, ಸಿವಿಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ೨೬ ಲಕ್ಷ, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ೧೪ ಲಕ್ಷ, ಸಾಮೂಹಿಕ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆಗೆ ೫¾ ಲಕ್ಷ ಇವುಗಳು. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಅಂದರೆ ೧೯೫೨–೫೩ ರಲ್ಲಿ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ೧೪½ ಲಕ್ಷ, ನೀರಾವರಿ ೧¾ ಲಕ್ಷ, ಆಡಳಿತ ಖರ್ಚು ೩¼ ಲಕ್ಷ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ೭ ಲಕ್ಷ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ೪ ಲಕ್ಷ, ವ್ಯವಸಾಯ ೧೦¼ ಲಕ್ಷ, ಸಿವಿಲ್‌ವರ್ಕ್ಸ್ ೧೭ ಲಕ್ಷ, ಸಾಮೂಹಿಕ ವಿಕಾಸಯೋಜನೆ ೪ ಲಕ್ಷ ಹೀಗೆ ಇಡಲಾಗಿತ್ತು. ಬಡ್ಜೆಟ್ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯ ಉತ್ಪತಿಯು ಕಳೆದ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂಥಾ ೩ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕಡಿಮೆ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಖರ್ಚು ೩ ಲಕ್ಷ ಹೆಚ್ಚು ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ೭ ಲಕ್ಷ ನೂತ್ರ ಇರಿಸಿದ್ದರೆ ಬಡ್ಜೆಟ್ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೧೯½ ಲಕ್ಷ ಇಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಖರ್ಚು ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ೪೫ ಸಾವಿರದ ಬದಲು ಈ ವರ್ಷ ೩½ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಏರಿದೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಖರ್ಚು ಕಳೆದ ವರ್ಷ ೧¾ ಲಕ್ಷವಿದ್ದದ್ದು ಈ ವರ್ಷ ೭¾ಕ್ಕೆ ಏರಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾದರೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡು ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದೇ ಆಗಿದೆ.

ಕೊಡಗಿನ ಜನ ಜೀವನದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅತೀ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಯೋಜನೆಯೆಂದರೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ನೀರು ವದಗಿಸುವ ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸಗಳು. ೧೯೫೨–೫೩ ರಲ್ಲಿ ವೆನ್ಲಾಕ್ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮುಗಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಹಣ ವಿರಿಸಿ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಈ ಬಾಬಿಗಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಿರಿಸಿದ್ದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಸರಕಾರವು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಪರಿಶೀಲನೆಯಿಂದ ಅತೀ ತುರಿತದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಹಣವನ್ನು ಸಮುಪಯೋಗ ಗೊಳಿಸುವರೆಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ.

ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಗೆ ಈ ವರ್ಷ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವಿಟ್ಟಿರುವದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ. ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ೩ ಲಕ್ಷ, ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಬಾಬಿಗೆ ೧ ಲಕ್ಷ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ರೂ ೬ ಲಕ್ಷ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ಇರಿಸಿರುವದಲ್ಲದೆ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಂತೆ ವಿದ್ಯಾ ಪ್ರಗತಿಗೆ ೨ ಲಕ್ಷ ಹಣವಿಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಹಣವೆಲ್ಲವೂ ಸೂಕ್ತ ರೀತಿ ವಿನಿಯೋಗವಾವರೆ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಗು ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಿಡುವದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ವೈದ್ಯಕೀಯ ಇಲಾಖೆಯ ವೇತನ ಔಷಧಿ ಮತ್ತಿತರ ಖರ್ಚಿಗಾಗಿ ಬಡ್ಜೆಟ್ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೧೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇರಿಸಿರುವದಲ್ಲದೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಮುಕ್ಕಾಲು ಲಕ್ಷ ಇರಿಸಿದ್ದು ಸಮಂಜಸವಿದೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಮತ್ತು ಜಾನುವಾರು ಇಲಾಖೆಗೆ ಮುಕ್ಕಾಲು ಲಕ್ಷ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇಟ್ಟದ್ದು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಬೆಳೆಯ ಬೇಕಾದುವಿದ್ದು ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಅಗತ್ಯ.

ಸಿವಿಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಈ ವರ್ಷ ೧೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇಡಲಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಸುಮಾರು ೧೭ ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿಲ್ಲ ಈ ವರ್ಷ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಸರಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿರುವದರಿಂದ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲಸವು ಬಿರುಸಾಗಿ ನಡೆದು ಇಟ್ಟಿರುವ ಹಣವು ಜನಹಿತಕಾರಕವಾಗಿ ವೆಚ್ಚವಾಗುವದೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಖರ್ಚಿಗೆ ೫೭ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಿಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ೫೭ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಲಾಗುವದೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವೀಯುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದರೂ ಈ ವಿಚಾರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ವಂತಿಗೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ದೊರೆಯುವದಾಗಿದೆ. ಇದು ಸರ್ವಥಾ ಸಾಲದು. ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯ ಕೊಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಕೊಡಗಿಗೆ ಈ ಕಿಂಚಿತ್ ಸಹಾಯ ಸಾಲದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯಲು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಯತ್ನಿಸಬೇಕಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಸಹಾಯ ಸಾಕಷ್ಟು ಇಲ್ಲದೆ ಈ ವರ್ಷ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನಾ ಖರ್ಚಿಗೆ ೫೭ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಿರಿಸಲು ಸರಕಾರವು ಶಕ್ತವಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ಹಿಂದೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡದೆ ಉಳುವರಿ ಮಾಡಿದ್ದ ಸುಮಾರು ೯೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಶಿಲ್ಕೇ ಕಾರಣ. ಇಂದಿನ ರಾಷ್ಟ್ರರಚನಾ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಹಣ ಉಳಿಸಿಟ್ಟ ಹಿಂದಿನ ಆಡಳಿತಗಾರರು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಂದನಾರ್ಹರು.

ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಸರಬರಾಯಿಗಾಗಿಯೂ ಈ ವರ್ಷ ಸುಮಾರು ೪¼ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಅದರಲ್ಲಿ ೨½ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೂ ರೂ. ೧ ಲಕ್ಷವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ವರ್ಕ್ ಶಾಪ್ ತೆರೆಯಲೂ ಇಟ್ಟಿರುವದು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಯು ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಜನತೆಯ ಜೀವನವನ್ನಟ್ಟಿ ಮೇಲೇರಲಾರದು. ಸರಕಾರದ ಈ ವಿಧಾಯಕ ನೀತಿಯು ಪ್ರಶಂಸನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ.

ಹೇಗೂ ಕೊಡಗಿನ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಳವು ಏನೇ ಲೋಪಗಳಿರಬಹುದಾದರೂ ಜನತೆಯ ಹಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮನನ್ನುಷ್ಟಿನ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಈ ಪ್ರಯತ್ನ ಫಲಕಾರಿಯಾಗಲು ಜನತೆಯ ಬೆಂಬಲವೂ ಬೇಕು. ಬಡ್ಜೆಟ್ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಜನತೆಯ ಹಾರ್ದಿಕ ಬೆಂಬಲ ದೊರೆತು ರಾಷ್ಟ್ರ ರಚನಾ ಕಾರ್ಯ ಜಯಪ್ರದವಾಗಿ ನಡೆಯಲೆಂದು ಹಾರೈಸುವೆವು.

ವ ರ್ತ ಮಾ ನ.

ಈ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೧೦ ಗಂಟೆಗೆ ಶಾಸ[illegible]ಲದ ರೂಪವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಚ್ಛಿಸುವ ಸಭಾ ಹಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಈ ವ[illegible] ಸುವವರು ೧೯೫೪ನೇ ಜನವರಿ ಒಳಗೆ ಪೆರ್ಮ್ಯು ಮುಂದಿನ ಬೆಳೆಯಿಂದ ಮರುಸಾವತಿ ಮಾಡುವ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಬರೆದು ಕೊಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ನೀರು ಹಾಯಿಸಲು ಪಂಪು ಬೇಕಾದವರು ಪಂಪಿನ ಕ್ರಯದ ಐದನೇ ಒಂದಂಶವನ್ನು ಅರ್ಜಿಯೊಂದಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಗಿರ್ವಿ ಕರಾರು ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕಂತು ಮೂಲಕ ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡುವ ಅನುಕೂಲತೆಯಿಂದ ಪಂಪುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವದೆಂದೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯ ಅಧಿಕಾರಿಯುವರಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ.

ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರು ತಾ. ೨೬ ರಲ್ಲಿ ಗೋಣಿಕೊಪ್ಪಲು ಪೊನ್ನಂಪೇಟೆ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವರು. ತಾ. ೨೯ರಲ್ಲಿ ಬೇತರಿ ಸೇತುವೆಯ ಆಸ್ಥಿಭಾರ ಕಲ್ಲನ್ನು ಹಾಕುವರು. ತಾ. ೩೦ರಲ್ಲಿ ಮೂಕೊಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ತಾ. ೩೧ರಲ್ಲು ಮಡಿಕೇರಿಗೆ ಬರುವರು.

ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ಸಹಕಾರಿ ಮಹಿಳಾ ಸಮಾಜದ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಲೆ

ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ವಂದನೆ.

ಶಾಸನ ಸಭಾಸದರನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ತಾ. ೨೩ರಲ್ಲಿ ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸುವ ಠರಾವನ್ನು ಈ ದಿನ (ತಾ. ೨೫) ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀ. ಚೌರಿರ ಮಂದಣ್ಣನವರು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟರು. ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರ ಭಾಷಣದ ವಿಚಾರ ಮೂತಾಡುತ್ತಾ ಇಷ್ಟೊಂದು ಮುತುವರ್ಜಿತೆಯಿಂದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರಿಗೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ದೇಶದ ಜನರು ಋಣಿಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ಒಂದು ವರ್ಷದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಜಯಪ್ರದವಾದ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ, ಶಿಸ್ತು ನೆಲೆಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನಿಗವಹಿಸಿದಕ್ಷತೆ ತೋರಲಾಗಿದೆ. ಭಯದ ನಿವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿರುವ ಕಾರಣ ಜನತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯೇ ಬದಲಾಗಿ ಇಂದು ಅಧಿಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಈ ದೇಶವು ತನ್ನ ಪರಂಪರೆಗಳಿಗೆ ಆದರ್ಶವಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಸಮಯದ ಹಿಂದೆ ಈ ಪರಂಪರೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರ ದೂರ ದೃಷ್ಟಿಯು ಮತ್ತು ಕುಶಲತೆಯ ಕಾರಣ ಅದು ಉಳಿಯುವಂತಾಯಿತು. ಜಯವನ್ನು ಪಡೆದೇ ತೀರುವೆನೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಸರಕಾರವು ಅಪಜಯಪಡೆಯಲಾರದು ಎಂದರು.

ಶ್ರೀ. ಗುಂಡುಕುಟ್ಟಿ ಮಂಜನಾಥಯ್ಯನವರು ಠರಾವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು– ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ನಿಜ

ಯಲ್ಲಿ ತಾ. ೧೮ರಲ್ಲು ಡಾ. ಎಂ ಎಂ. ಕುಶಾಲಪ್ಪನವರು ಆರೋಗ್ಯದ ಕುರಿತು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು. ತಾ. ೧೯ರಲ್ಲಿ ಸಾಮೂಹಿಕ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆಯ ಸಾಮೂಹಿಕ ವಿದ್ಯಾ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಮುತ್ತಪ್ಪನವರು ಈ ಶಾಲೆಗೆ ಒಂದು ಸೂಕ್ತ ಬೋಧನೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೨೭ ಜನ ಸ್ತ್ರೀಯರು ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವರು. ಇವರಲ್ಲಿ ೫ ಜನ ಮುಸ್ಲಿಂ ಮಹಿಳೆಯರಿರುವರು.

ತಾ. ೧೮ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕುಂಬುಗೌಡನ ಮಾಚಯ್ಯನವರು ಮುಕ್ಕುಂದೂರು ಗ್ರಾಮದ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ೧೬ ಆಡಿ ಉದ್ದಳ ಆಡಿ ಎತ್ತರದ ಹೆಬ್ಬುಲಿಯೊಂದನ್ನು ಗುಂಡಿಕ್ಕಿ ಕೊಂದರು.

ನೀಲಗಿರಿ ಕುರುಂಬರ ಬೆಟ್ಟ ತೋಟದ ಶ್ರೀ ಐ. ಎಂ. ಕುಶಾಲಪ್ಪನವರು ತಾ. ೧೫ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕರಿ ಹುಲಿಯನ್ನೂ, ತಾ. ೧೯ರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹೆಬ್ಬುಲಿಗಳನ್ನೂ ಗುಂಡಿಕ್ಕಿ ಕೊಂದಿರುವರು. ಈ ವರೆಗೆ ಇವರು ೧೭ ಹುಲಿಗಳನ್ನು ಕೊಂದಿರುವರಂತೆ!

ಕಾವೇರಿ ಹೊಳೆಗೆ ಬೇತರಿಯಲ್ಲಿ ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸರಕಾರ ಕೈಕೊಂಡು ತಾ. ೨೯ರಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ೩–೪೫ ಗಂಟೆಗೆ ಕೊಡಗಿನ ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರು ಸೇತುವೆಯ ಅಸ್ಥಿಭಾರ ಹಾಕಲಿರುವರು.

ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಚಾರಕರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಪುಲಿಯಂಡ ಮುತ್ತಪ್ಪನವರನ್ನು ಕೊಡಗಿನ ಸಾಮೂಹಿಕ ವಿದ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ನೇಮಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೊಡಗು ಕಂಪೆನಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಮಹಾ ಸಭೆಯು ತಾ. ೨೮ರ ಶನಿವಾರ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೧೧ ಗಂಟೆಗೆ ವೀರಾಜಪೇಟೆ ಸಹಕಾರ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿಂಗ್ ಫೆಡರೇಶನ್ ಹಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದು

ಏಪ್ರಿಲ್ ತಾ. ೧ರಿಂದ ಸವಾನಂದ ಹೊಸ ಬಸ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಹೆಬ್ಬಾಲೆಯಿಂದ ೭ ಗಂಟೆಗೆ ಹೊರಟು, ಮಡಿಕೇರಿಗೆ ಬಂದು, ಸಿದ್ದಾಪುರಕ್ಕಾಗಿ ವೀರಾಜಪೇಟೆಗೆ ಹೋಗಿ ವಾಪಸು ಮಡಿಕೇರಿಗೆ ಬಂದು ಸಾಯಂಕಾಲ ಹೆಬ್ಬಾಲೆಗೆ ತಲುಪುತ್ತದೆ.

——

ಮ್ಯುನಿಟಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಕ್ರಮಶಃ ಕೊಡಗು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆದರ್ಶವಾಗಬಹುದು.

ಶ್ರೀ. ಪಿ. ಕೆ. ಚೆನ್ನಯ್ಯನವರು ಮೂತಾಡುತ್ತಾ ದೇಶದ ಆಡಳಿತವು ಬಹು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರು ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕರುಣೆಯವರೂ, ದಯವಂತರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಆಂಜನೇಯನಿಗೂ ಶ್ರೀರಾಮನಿಗೂ ಇದ್ದ ಸಂಬಂಧದಂತೆ ದಳಿತವರ್ಗ ಮತ್ತು ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರ ಸಂಬಂಧವಿದೆ ಅವರು ದಳಿತ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಭೂಮಿ, ಜಾಗ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ವದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಚಿರಾಯುವಾಗಲಿ ಎಂದರು.

ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಪಿ. ಕರುಂಭಯ್ಯನವರು ಮೂತಾಡುತ್ತಾ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯ ಇವೆರಡೇ ಕೊಡಗಿನ ಸಂಪತ್ತಿನ ಮೂಲ ಮಾರ್ಗಗಳು. ವ್ಯವಸಾಯದ ಬ

ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಪೂಣಚ್ಚನವರು.

ಚಿತ್ರವು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರವರು ದೇಶದ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಆಸಕ್ತಿಯು ಪ್ರಶಂಸನಾರ್ಹ. ಶ್ರೀ ಸಂಗಯ್ಯನವರು ಹೆಚ್ಚು ಬತ್ತ ಬೆಳೆಸಿ ಕೊಡಗಿಗೆ ಕೀರ್ತಿ ತಂದುದರಿಂದ ಅವರು ವಂದನಾರ್ಹರು. ದೇಶವು ಚಿಕ್ಕದಾದರೂ ಹಿಂದೂದೇಶದ ಭೂಪಠದಲ್ಲಿ ಈ ಘಟನೆಯಿಂದಾಗಿ ಸ್ಥಾನಪಡೆಯುವಂತಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬಹುದು. ಕೊಡಗು ಹಿಂದೂದೇಶದ ಒಟ್ಟು ಕಾಫಿ ಬೆಳೆಯ ಶೇಕಡ ೪೦ ರಷ್ಟನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾಫಿಯ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಇಳಿಸಕೂಡದೆಂದು ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರೂ, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ವಂದನೆಗಳು. ಕೊಡಗಿನ ಜಾರುವಾರು ಸ್ಥಿತಿಯು ಮುಂದಿನ ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆದರ್ಶವಾಗುವ ಚಿಹ್ನೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಕಗ್ಗೆ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಸರಕಾರವು ಮನಮುಟ್ಟುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಬೇಕಿತ್ತು. ಅಲ್ಲೊಂದು ಇಲ್ಲೊಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ ಈ ಕೆಲಸ ಕೈಕೊಳ್ಳುವದು ಹಿತ. ಕೊಡಗಿನ ಕಣಜವೇ ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಡಗಾದರೂ ಆ ಕಡೆಯ ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನದೇನೂ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ ತೀರ್ಥ ಮತ್ತು ಹಾರಂಗಿ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳು ಆಗುವ ಭರವಸೆ ತೋರುವದಿಲ್ಲ, ಬತ್ತಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ದರ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ವಂದನೆ. ಕಾಫಿ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಯತ್ನವು ಹೊಗಳಲರ್ಹವಾದುದು. ಈಗ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ನೀತಿಯು ನನಗೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ತೋರುವದಿಲ್ಲ. ರೀಪ್ಲನರೇಶನ್ ಕೆಲಸ ಸಾಕಷ್ಟು ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬೇಕು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ ಪಡೆಯುವ ಮತ್ತು ಬರಪೊಳೆಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನವು ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಸಾಮೂಹಿಕ ವಿದ್ಯೆಯ ಅನುಕೂಲತೆ ಯೋಗ್ಯವಾದುದು. ಆದರೆ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿವಾಸಗ್ರಹಗಳಾಗಬೇಕು. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಸೀನಿಯರ್ ಡಿವಿಜನ್ ಎನ್. ಸಿ. ಸಿ ಸ್ಕಾಫಿಸಬೇಕು. ಮುಂದೆ ನನ್ನ ಸರಕಾರವು ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿರುವಾಗ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರದ ಹಿಡಿತದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವದು ಸೂಕ್ತವೋ ತಿಳಿಯದು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಇದೆಯೆನ್ನಬಹುದಾದರೂ ಕೊಲ್ಲುಕೊಲೆಗಳು ದಿನನಿತ್ಯದ ಘಟನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಸರಕಾರ ಈ ಕಡೆ ಗಮನವಿಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ. ಪಿ. ಸಿ. ಉತ್ತಯ್ಯನವರು ಮೂತಾಡುತ್ತಾ, ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇವೆರಡು ದೇಶದ ಬೆನ್ನೆಲುಬುಗಳೆಂದರೂ ಇವೆರಡರಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಕೆ ಇಲ್ಲದಾಗಿದೆ. ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಮಳೆಬೇಕು. ಮಳೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಕಾಡುಬೇಕು. ಆದರೆ ಕಾಡನ್ನು ಕಡಿದು ಫಾರೆಸ್ಟ್‌ಗಳು ಬಯಲಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇದು ಸಮರ್ಪಕ ನೀತಿಯಲ್ಲ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದನಗಳಿಗೆ ಕೃತಕ ಗರ್ಭದಾನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವಾಗ ಆದಷ್ಟು ಉತ್ತಮಗೂಳಿಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕು. ಕೋಳಿಸಾಕಲು ವೈಸೂರಿನಿಂದ ತಂದ ಕೋಳಿಗಳು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಇವರ ಅಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸದ ನಂತರ ಓದುವ ಹವ್ಯಾಸ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗದಂತೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಚನಾಲಯ ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕು. ದೇಶದ ಜನರ ಭಯನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವದು ಸರಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವೆಷ್ಟೋ ಅವರದೈನಿಕ ಆಗುಹೋಗುಗಳಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಕೈಹಾಕದಿರುವದೂ ಅವಶ್ಯ. ಆದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಿ. ಐ. ಡಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವರೆಂದು ನನಗೆ ವರ್ತಮಾನವಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ಬೆಂಬತ್ತಿ ಬೇವು ತೆಗೆಯುವಷ್ಟು ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಇರಲಿ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ ಈ ಭಯ ಹಲವರಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ. ಪಿ. ಎಂ. ನಾಣಯ್ಯನವರು ಮೂತಾಡುತ್ತಾ, ಇದು ಆನಂದದ ಸಂದರ್ಭ. ಪ್ರತಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ನಾವು ಮುಂದುವರಿದಿರುವೆವು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಷ್ಟು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ ತಿಳಿಯುವದು. ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸವಿರಲಿ, ಗ್ರಾಮ ರಸ್ತೆಗಳಿರಲಿ ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿದೆಯೆನ್ನಬಹುದು. ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ರೂಪರೇಖೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮುಂದಾಲೋಚನದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಳವು ಇನ್ನೂ ಆದರ್ಶವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ತಿಲಕ ಪ್ರಾಯವಾಗದಿರದು.

ಶ್ರೀ ಕೋರನ ದೇವಯ್ಯನವರು ಮಾತಾಡುತ್ತಾ ಸರಕಾರವು ಈ ವರೆಗೆ ಏನೂ ದೃಷ್ಟಿಯಿಡದ ಭಾಗಮಂಡಲದಿಂದ ಬಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ನಾನು. ಆದರೆ ಜನ ಪ್ರಿಯ ಸರಕಾರ ರಚಿತವಾದ ಈ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳಾಗಿವೆ. ಜನರು ತಾವು ಮತವಿತ್ತದ್ದು ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತೆನ್ನುತ್ತಾರೆ ಇಷ್ಟು ಕ್ಷಿಪ್ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಇಷ್ಟು ಸಾಧಿಸಬಹುದೆಂದು ನಾನು ನೆನೆಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅವಿರತ ದುಡಿಮೆ ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರ ದಕ್ಷ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಿಂದ ಸರ್ವವೂ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಕೂಡಿಗೆ ಪರಿಶೋಧನಾ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿ ಆನಂದಿಸಬೇಕು. ಕಾಜೂರು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೋಳಿ, ಮೊಟ್ಟೆ ಮಾರಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದು ಪ್ರಶಂಸನೀಯ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ಸಾಗಿದರೆ ಕೊಡಗು 'ಸಿ' ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಗೂ ಆದರ್ಶವಾಗುವದು.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಡಿ. ಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರು ಮಾತಾಡುತ್ತಾ ಕೊಡಗಿನಜನರ, ಈ ಸಭೆಯ, ಹಾಗೂ ನನ್ನ ಪರವಾಗಿ ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ವಂದನೆಗಳು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಘೋಷಣೆಯಂತೆ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಸರಾಗವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಕೊಡಗಿನ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ಆಡಳಿತವು ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ, ಜ್ಞಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಡೆ ಗಮನ ವಿಡಲಾಗಿದೆ. ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರ ಹೃದಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯೆಂದರೆ ಅವರು ದನಕರುಕೋಳಿ ಸಾಕುವದರ ಮೇಲಿಟ್ಟ ದಯೆ. ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮೇಲೆ ದಯೆ ತೋರಿಸುವವನು ದೇವರ ದಯೆಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗುವನೆಂದಂತೆ ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರು ಧನ್ಯರು.

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀ ಸಿ. ಯಂ. ಪೂಣಚ್ಚನವರು ಮಾತಾಡುತ್ತಾ ಸದಸ್ಯರು ಸರಕಾರ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಕಿಂಚಿತ್ ಸೇವೆಗೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಶಂಸೆಗಾಗಿ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಸರಿಪಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದರಿಯುತ್ತಿರುವೆವು. ಈ ಸಾಧನೆಗೆ ದೇಶದ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರನ್ನು ಪ್ಲಾಂಟರುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವೇ ವಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೊಡಗಿನ ಕಾಫಿ ವ್ಯವಸಾಯವು ಹಿರಿದಾದುದು. ಇಡೀ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ೨೫,೦೦೦ ಟನ್ನುಗಳಲ್ಲಿ ೯,೦೦೦ ಟನ್ನುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಕಾಫಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಸ್ಥಳದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿಯ ತೋಟಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಶೇಕಡ ೩೦ ರಷ್ಟಾದರೂ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಶೇಕಡ ೪೦ ಕ್ಕಿಂಥಾ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಕಾಫಿಯಬೆಲೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಆಲೋಚನೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟು ಬೆಲೆ ಇಳಿಸ ಕೂಡದೆಂದು ವಾದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಈ ವರ್ಷ ಹಿನ್ನಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನಾವು ನಿಶ್ಚೈಸಿದ ಆರು ಸಾವಿರ ಟನ್ನು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಕ್ಕಿ ಕೊಡುವಷ್ಟು ಉಳುವರಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತೋರಿಬರುತ್ತಿದೆ. ಕೊಡಗಿನ ಅಂತರಿಕ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ೪,೦೦೦ ಟನ್ನು ಬೇರೆ ಇಡಲಾಗಿದೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ ತೀರ್ಥ ಆಣೆ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟುವದಕ್ಕಿಂಥಾ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಹಾಯಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡು ಹಿತವೆಂದು 'ಸ್ಪಿಂಕ್' ಪರಿಶೀಲನಗಾರರು ವರದಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಲ್ಲಿಯ ನದಿ ಕರಾವಳಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮರಳಾದ ಕಾರಣ ಹೊಳೆಯು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ತಡಿ ಬದಲಾಯಿಸುವದರಿಂದ ಕಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟುವುದು ಪ್ರಯಾಸದ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ.

ಆದರ ಬದಲು ಪಂಪುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನೀರು ಹಾಯಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಈ ವರ್ಷ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಕೊಲ್ಲಿ ತೋಡಿನ ತೊಂದರೆ ನೀಗಲು ಲಕ್ಷ್ಮಣ ತೀರ್ಥ ಹೊಳೆಯನ್ನು ನೆಟ್ಟಗೊಳಿಸಿ ಸರಿಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ. ಹಾರಂಗಿ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮೈಸೂರು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿರುವದರಿಂದ ಎರಡು ಸರಕಾರಗಳು ಈ ವಿಚಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ.

ಫಾರೆಸ್ಟ್ ನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮರ ಕಡಿಯುವದರಿಂದ ಮಳೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದನ್ನು ಒಪ್ಪಬಹುದಾದರೂ ಸರಕಾರವು ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಫಾರೆಷ್ಟುಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪೂರ್ವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ರೀಜನರೇಶನ್ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಗಿಸಿದ ನಂತರ ಅವರಲ್ಲಿ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಸಾಮೂಹಿಕ ಕೆಲಸದ ತರಬೇತು ಕೊಡಲು ಜನತಾ ಕಾಲೇಜನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗುವುದು. ಕಾಲೇಜ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿವಾಸ ಗೃಹ ಮತ್ತು ವೀರಾಜಪೇಟೆ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿವಾಸ ಗೃಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬೇಗ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಅನೀರೀಕ್ಷಿತ ಕೊಲೆ ದರೋಡೆಗಳಿಗೆ ಸರಕಾರ ಬಂದೋ ಬಸ್ಸು ಮಾಡುವದು ಪ್ರಯಾಸ. ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿದ್ದರೆ ಅಂಥಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರಕಾರ ಹತ್ತಿರುವದು. ಸಿ. ಐ. ಡಿ. ಯವರು ಜನರ ಬೆಂಬತ್ತುತ್ತಿರುವರೆಂಬುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಜನರಿಗೆ ಈ ರೀತಿಯ ಆತ್ಮಭಯವಿರುವದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಿ. ಐ. ಡಿ ಗಳಂತೆ ತೋರಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಏನೂ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಲಾರದು ಎಂದರು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎ. ಮಂದಣ್ಣನವರು ಉತ್ತರವೀಯುತ್ತಾ- ಸಿ. ಐ. ಡಿ. ಗಳು ಎಲ್ಲಿರುವರೊ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು. ನಾನು ನ್ಯಾಯ ರೀತಿಯಿಂದ ನನ್ನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವರೆಗೆ ನಾನು ಮಲಗುವ ಕೋಣೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದರೂ ನನಗೆ ಹೆದರಿಕೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದರು.

ಠರಾವು ಓಟಿಗೆ ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟು ಸರ್ವಾನು ಮತದಿಂದ ಪಾಸಾಯಿತು.

ಅಹಿಂಸೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲ.

ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ನಡೆಸಿದರೆ ಹಿಂಸೆಯುಂಟಾದೀತು

'ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅಹಿಂಸೆಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದು ಹಿಂಸಾವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಸರಕಾರಗಳು ಆಕ್ರಮಣ ನಡೆಸಿದರೆ ಹಿಂಸೆಯುಂಟಾದೀತು' ಎಂದು ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ. ಅಜಯಘೋಷರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

'ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗ ಇರುವ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಭಾರತದ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಿ ಬಲಪಡಿಸಲಾಗುವುದೆಂದು ಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಶ್ರೀ. ಅಜಯಘೋಷರು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದಿನ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷದ ಅಧಿವೇಶನವು ಮುಂಬಯಿ ಅಥವಾ ಡಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬಹುದು. ಇದು ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷದ ೩ನೇ ಅಧಿವೇಶನವಾಗಿದೆ. ೨ನೇ ಅಧಿವೇಶನವು ೧೯೪೮ ರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಕತ್ತದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿತ್ತು. ಆಧೀವೇಶನದ ಸಿದ್ಧತೆಗಳಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರಚಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾರ್ಚ್ ತಾ. ೩೦ ರಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸಮಿತಿಯ ಸಭೆಯು ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಜರಗುವುದು.

'ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾ ಸೋಶಲಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷಗಳೊಳಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆದ ಮಾತುಕತೆಗಳನ್ನೂ ಕೇಂದ್ರ ಸಮಿತಿಯು ಚರ್ಚಿಸುವುದು. ಇವರೊಳಗಿನ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷವು ಭಯಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ದೇಶದ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೊಡನೆ, ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಈ ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳು ಒಟ್ಟು ಸೇರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನೂ ನಾವು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ನಿರ್ಬಲಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಈ ಪಕ್ಷಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬಹುದೆಂದು ನನ್ನ ಪಕ್ಷವು ಭಾವಿಸುತ್ತದೆ. ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಜನಹಿತ ಯೋಜನೆಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಆಡಳಿತೆ ನಡೆಸಬಹುದೆಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ತಿಳಿಯಿತು. ಆದರೆ ಸಮಯವು ಕಳೆದಂತೆ ತಾವು ತಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದು ಸೋಶಲಿಸ್ಟರೊಡನೆ ಸಂಧಿ ಪ್ರಸ್ಥಾಪ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮತ್ತು ಸೋಶಲಿಸ್ಟರು ಜನರಿಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸುವುದು ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

'ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಮಾಡಲು ನನ್ನ ಪಕ್ಷವು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಪಕ್ಷವು ದೃಢನಿರ್ಧಾರದಿಂದ ಮುನ್ನುಗ್ಗುವುದು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ನಾವು ಇಚ್ಛಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತ ಪ್ರಾಂತ ಸರಕಾರಗಳು ನನ್ನ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಹಿಂಸಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಒತ್ತಿಡಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿವೆ. ನಾವು ಅಹಿಂಸಾ ಧರ್ಮವನ್ನು ನಂಬುವವರಲ್ಲ. ನಾವು ಹಿಂಸೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸರಕಾರಗಳು ಇನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಆಕ್ರಮಣ ನಡೆಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರೆ, ಹಿಂಸೆ ಉಂಟಾಗುವುದು.

'ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷ ಮತ್ತು ರೈತ–ಮಜೂರ ಪಕ್ಷದೊಡನೆ 'ಎಡಪಕ್ಷಗಳ ಬಗ್ಗಟ್ಟ'ನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ನನ್ನ ಪಕ್ಷವು ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ' ಎಂದು ಶ್ರೀ. ಅಜಯ ಘೋಷರು ಹೇಳಿದರು.

ಹುಚ್ಚರ ಹಟ್ಟಿ

ಸಾಕೆ?

ಓದಲು ನಿಮ್ಮನು ಕಳುಹಿದ್ದೇಕೆ?
ಸುಂದರ, ಶೀಲಾ ಬಲು ಜೋಕೆ!
ನಿನ್ನಯ ವಯಸಲಿ ತಾಯಿಯು ಕೇಳೇ
ನಾಲ್ಕು ಮಕ್ಕಳಾ ಹಡೆದಾಕೆ!

ನಿನ್ನಯ ವಯಸಲಿ ನಾನೆನಬೇಕೆ?
ಕಾಲೇಜ್ ಲೆಕ್ಚರ-ಇದು ಸಾಕೆ?
'ರಾಜ್' 'ನರ್ಗಿಸ್' ಬರೆದುದುದೇಕೆ?
ನಿಮಗಿಬ್ಬರಿಗೂ ಎಚ್ಚರಿಕೆ!

ಜಡೆಯನು ಬೆಂಚಿಗೆ ಕಟ್ಟುವದೇಕೆ?
ಕಾಲನು ನೀಡುತ ಮೆಟ್ಟುವದೇಕೆ?
ಅಪ್ಪನ ಕಷ್ಟವ ಅರಿಯದ-ಮನಕೆ
ಕಾಲೇಜ್ ವಿದ್ಯೆಯು ನಿಮಗೇಕೆ?

ನಟಿಯರ ಮೇಕಪ್ ಕಾಲೆಜಿಗೇಕೆ?
'ರೋಮಿಯೊ' ಜೀವನ ಈಗೇಕೆ?
ನಿಮಗೀ ಪಾಠಕೆ ಲೆಕ್ಚರರೇಕೆ?
ಮೊರಿದ ವೆಚ್ಚವು ಬೇಕೇಕೆ?

ಎಚ್ಚರ ಎಚ್ಚರ ಹೊಡೆವೆನು ಜೋಕೆ
'ರಾಜಾ' 'ನರ್ಗಿಸ್' ಇದು ಸಾಕೆ?

—ನಿಮ್ಮಪ್ಪ.

(ತಾ. ೧೩ ಮತ್ತು ೨೦ರ 'ಜೋಕೆ' ಮತ್ತು 'ಏಕೆ'ಯನ್ನು ಓದಿ.)

ಸಿನೆಮೂ ಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಧೂಮುಪಾನ ಕೂಡದು.

ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ಮಸೂದೆಗಳು

ತಾರೀಕು ೨೪ ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಗು ಶಾಶನ ಸಭೆಯು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೧೧ ಗಂಟೆಗ ಸೇರಿತು. ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು. ನಂತರ ಸ್ಪೀಕರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳ ಹೆಸರು ಪಟ್ಟಿ ಪ್ರಿವಿಲೇಜಿಸ್ ಕಮಿಟಿ, ಪೆಟಿಷನ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ನಂತರ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಸಿ. ಎ. ಮಂದಣ್ಣ, ಪಿ. ಎಂ. ನಾಣಮಯ್ಯ, ಎಚ್. ಟಿ. ಮುತ್ತಣ್ಣ, ಕೆ. ಎಂ. ದೇವಯ್ಯ ಇವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೂ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಎಕೌಂಟ್ಸ್ ಸಮಿತಿಗೆ ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಎಂ. ದೇವಯ್ಯ, ಕೆ. ಪಿ. ಕರುಂಬಯ್ಯ, ಪಿ. ಕೆ. ಚೆನ್ನಯ್ಯ ಇವರುಗಳನ್ನೂ ಆರಿಸಲಾಯಿತು.

ಸಂತಾಪ ಸೂಚನೆ.

ನಂತರ ದಿನಂಗತ ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಐಯ್ಯಂಗಾರರ ನಿಧನಕ್ಕೆ ಸಂತಾಪ ಸೂಚಿಸಲು ಸಭೆಯು ಎರಡು ನಿಮಿಷ ಎದ್ದುನಿಂತು ಮೌನವನ್ನಾಚರಿಸಿತು. ನಂತರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮೂರ್ಷಲ್ ಸ್ಟಾಲಿನರ ನಿಧನದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಾ, ಯಾರು ಏನೇ ಹೇಳಿದರೂ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ಟಾಲಿನರು ಮಾನವಗಣದ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಅವ್ಯುತ ಮಥನದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ವಿಷವೂ ಹುಟ್ಟಿದಂತೆ ಅವರ ತತ್ವಗಳಿಂದ ಅಹಿತದ ಕೆಲವು ವರ್ತನೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರ ಘನತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಗಮನಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿ ನಿಧನದ ಸಂತಾಪ ಸೂಚನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ನಿಮಿಷ ಮೌನ ಆಚರಿಸಬೇಕೆಂದರು. ಇದಾದ ನಂತರ ಗೃಹ ಸಚಿವರಾದ ಶ್ರೀ. ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು–

ಕೊಡಗು ವಿನೋದಾವಳಿಗಳ ಕಂದಾಯ ಮಸೂದೆ-

ಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿರಿಸಿದರು. ಇದರ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾ, ಸ್ಥಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವರಮಾನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಈ ಕಂದಾಯವಾದರೂ ಈಗ ಈ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರವೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಈ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಸರಕಾರ ಹಾಕುವದು ಸೂಕ್ತವೆಂದೂ ಇದು ವಿನೋದ ಕೂಟಗಳಾವ ಸಿನೆಮೂ. ನಾಟಕ ಮೊದಲಾದುವುಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವದೆಂದೂ ಈಗಿರುವ ದರದ ಶೇಕಡ ೨೦ ರಷ್ಟು ಈ ಕಂದಾಯ ವಿಧಿಸಲಾಗುವದೆಂದೂ ಹೇಳಿದರು. ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಪಿ. ಕರುಂಬಯ್ಯನವರು ಈ ದರವು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತೆಂದೂ ಇದನ್ನು ಒಂದು ಸಿಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಬಿಡಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳಿದರು. ಈ ಮಸೂದೆಯು ಸಿಲೆಕ್ಟ ಕಮಿಟಿಯೋದರ ವರದಿಯಂತೆ ರೂಪಿತವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ ನಂತರ ಮಸೂದೆಯು ಓಟಿಗೆ ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟು ಬಹುಮತದಿಂದ ಪಾಸಾಯಿತು.

ಸ್ಪೀಕರಿಗೆ ಮುಘತು ಬಂಗ್ಲೆ

ನಂತರ ಶಾಶನ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಮುಘತ್ತು ಬಾಡಿಗೆಯ ಸಾಸಜ್ಜಿತ ಬಂಗ್ಲೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪೀಕರರ ವೇತನ ಮತ್ತು ವರಮಾನ ಮಸೂದೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮುಂದಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಾ 'ಸಿ' ವರ್ಗದ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಮುಘತ್ತು ಬಂಗ್ಲೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆಯೆಂದೂ ಆದ್ದರಿಂದ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲೂ ಹಾಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದರು. ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯು ಬಹುಮತದಿಂದ ಪಾಸಾಯಿತು.

ವ್ಯವಸಾಯ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಮಸೂದೆಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ

ಈಗ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯವಸಾಯ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾ ಕೊಡಗು ಪ್ಲಾಂಟರುಗಳ ಸಂಘ, ಇಂಡಿಯನ್ ಪ್ಲಾಂಟರುಗಳ ಸಂಘ ಇವುಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಕೇಳಿಕೆ ಮೇರೆ ಸಂಪಾದಿತವಾದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ವಿವರಣೆ ಧರ್ಮದಾಯಗಳಿಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಣಕ್ಕೆ ಕಂದಾಯ ವಿನಾಯಿತಿ ಮೊದಲಾದ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿಯ ತಿದ್ದು ಪಡಿಯ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟರು. ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಈ ತಿದ್ದು ಪಡಿ ಮಸೂದೆ ಪಾಸಾಯಿತು.

ಸಿನೇಮೂ ಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಧೂಮುಪಾನ ನಿರ್ಬಂಧದ-

ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿ ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು ಸೂಚಿಸಿ ನಾಟಕ, ಸಿನೇಮೂಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೂಟಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಡಿ, ಸಿಗರೇಟು ಮೊದಲಾದ ಹೊಗೆ ಸೊಪ್ಪಿನ ಧೂಮಪಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಕೂಡದೆಂದೂ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದವರನ್ನು ಪೊಲೀಸರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹೊರಗೆ ತಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮೀರುವವರಿಗೆ ರೂ. ೧೫/ ಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಜುಲ್ಮಾನೆ ವಿಧಿಸುವ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು. ಮಸೂದೆಯು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಪಾಸಾಯಿತು.

ಕನ್ನಡ ಕಲಾವಂತ
ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹಿರಣ್ಣಯ್ಯನವರು

ಶ್ರೀಮಾನ್. ಕೆ. ಹಿರಣ್ಣಯ್ಯನವರು ಹುಟ್ಟು ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಫೋಟೋಗ್ರಾಫಿ, ಪೈಟಿಂಗ್, ಸಂಗೀತ ವಾದ್ಯ ಮತ್ತಿತರ ಲಲಿತ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಳಗಿದವರಾಗಿದ್ದರೂ, ತಮ್ಮ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ನಾಟಕ ಕಲಾ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದಗಳಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಇಡೀ ಜೀವಮಾನವನ್ನೇ ನಾಟಕ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಸವೆಸಿ ತಾ. ೨೧ ನೇ ರಾತ್ರಿ ಮಡಿಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಪರಂಧಾಮವನ್ನೈದಿದರು ಮಡಿಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಆಡಿದ ಅವರ ಸ್ವಯಂ ಕೃತಿಯಾದ 'ದೇವದಾಸಿ' ಎಂಬ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಾಜೂಕೈಯ್ಯನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಶರೀರ ದೌರ್ಬಲ್ಯವಿದ್ದರೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಟಿಸಿ ಜನರ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿದವರು ಪುನಃ ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡು ಏಳದೆ ಕಲಾರಂಗವೇ ಕತ್ತಲೆಯಾಯ್ತು.

ಸಮಗ್ರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹಿರಣ್ಣಯ್ಯನವರ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳದವರೇ ವಿರಳ. ಅದರಲ್ಲೂ ಕಲಾಭಿಮಾನಿಗಳಿಗೆ ನಾಟಕ ಕಲಾ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಿರಣ್ಣಯ್ಯನವರೆಂದರೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಘನತೆ ಗೌರವಗಳ ಗೋಪುರದಂತಿದ್ದರು. ಅವರು ನುರಿತ ನಾಟಕ ಕಲಾವಂತರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ವಿಶೇಷ ಭಾಷಾ ಪರಿಜ್ಞಾನ ಉಳ್ಳ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತಿಯೂ ಆಗಿದ್ದರು. ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ ಭಾರತದ ದೀನ ದಲಿತ ಜನರ ಜೀವನವನ್ನು ತಮ್ಮ ಅಂತಕರಣ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಅರಿತು ಅನುಭವದಿಂದ ನುರಿತು ಬಡಜನರ ಏಳಿಗೆಯನ್ನೆ ಸದಾ ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪಥದಲ್ಲಿರಿಸಿ ಕೊಂಡು ದೇಶಾಭಿಮಾನಿಯಾಗಿ ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಕೊನೆಯ ಘಳಿಗೆಯ ತನಕ ದುಡಿದವರಿವರು. ಇವರ ಅನುಭವಾವೃತ ಸ್ವಕೃತಿಗಳಾದ 'ದೇವದಾಸಿ, ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್', ಪಂಗನಾಮ, ಮತ್ತು ಇವರಿಂದ ಪರಿಷ್ಕೃತವಾಗಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಮಕಮಲ್ ಟೋಪಿ, ಎಚ್ಚಮನಾಯಕ,' ಮುಂತಾದ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ತಿಳಿದವರಿಗೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ದೇಶಾಭಿಮಾನ ಮತ್ತು ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಅರಿವಾಗದಿರದು. ನಮ್ಮ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯದಿಂದ ಅವರ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ನಟನೆಯನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಲು ಅನೇಕರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ರಂಗಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಹಿರಣ್ಣಯ್ಯನವರು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರೆಂದರೆ ಅದೊಂದು ರೀತಿಯ ಅಗೋಚರವಾದ ಉದಾರ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸದ ಉತ್ಸುಕತೆಯು ಸಭಿಕರಲ್ಲಿ ಹೊರಚಿಮ್ಮುತಿತ್ತು. ಅವರ ನಾಟಕ ಕೌಶಲ್ಯವು ಅತಿಶಯವಾಗಿದ್ದು ಅವರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಾತೂ ಅರ್ಥ ಗರ್ಭಿತವಾಗಿ ಸರಳ ಭಾಷಾ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಜನರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಮ್ಮತ್ತ ಸೆಳೆಯುತ್ತಲಿತ್ತು. ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾಸ್ಯವಾಗಿ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವಾಗಿ ಜನರು ನ್ಯಾಯವಾದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವಂಥಾ ನಟನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ರೋಮಾಂಚನ ಕರವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಲ್ಲಡಗಿತ್ತು ಅವರು ಬಾಯ್ತೆರೆದರೆ ನಗುವಿನ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಅಲೆಗಳು ಅಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲವಾಗಿ ಬಡಿದಾಡುವಂತೆ ಜನರ ಆತ್ಮಗಳು ಅರಳಿ ಉದ್ರೇಕಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಹಾಸ್ಯ, ವಿನೋದ ಜ್ಞಾನಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತ ಹಾಗೂ ಬೋಧನಾತ್ಮಕವಾದ ಅವರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಾತೂ ಸಭಿಕರನ್ನು ಧಿಗ್ಭ್ರಾಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಇಂಥಾ ಕಲಾಭಿಮಾನಿ, ಭಾಷಾಭಿಮಾನಿ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ದೇಶಾಭಿಮಾನಿಯಾಗಿದ್ದ ಹಿರಣ್ಣಯ್ಯನವರಿಗೆ ನಾಟಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ "ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಹಾಸ್ಯಪಟು" ಆಂದರೆ "ಕಲ್ಚರ್ಡ್ ಕಮೆಡಿಯನ್" ಎಂಬ ಬಿರುದು ಬಂದಿರುವುದು ಅತಿಶಯವೇನೂ ಅಲ್ಲ.

ಅವರ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಕಲಾಮಯ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಆಶೆಯ ಧ್ವಜವನ್ನು ಮೇಲೇರಿಸಲು ಅವರ ಸಹಪಾಟಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಶ್ರಮಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗಾಲೇ ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಪರಿಚಯವಾಗಿರುವ ಹಿರಣ್ಯಯ್ಯನವರ ಕುಮಾರ ಕೆ. ಎಚ್. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿಯವರು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ತಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲು ಶಕ್ತರಾಗಬಲ್ಲರೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಕೇವಲ ೧೯ ವರ್ಷದ ಬಾಲಕನಾಗಿ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಿ. ಇ., ತರಗತಿಗೆ ಸೇರಲಿರುವ ಈ ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿಯು ಬಿಡುವಿದ್ದಾಗ ನಾಟಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ನಟಿಸುತ್ತಾ ಗಳಿಸಿರುವ ಕೀರ್ತಿಯು ಈ ಎಳೆ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಮಿಗಿಲಾದದೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಇವರಿಗೂ ಇವರ ಮಿತ್ರ ಮಂಡಳಿಯವರಿಗೂ ಹಿರಣ್ಣಯ್ಯನರ ಅಗಲುವಿಕೆಯಿಂದ ಉಂಟಾದ ಶೋಕವನ್ನು ಸಹಿಸಲು ಸಹನಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಭಗವಂತನು ಕರುಣಿಸಲೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಯಾಗಿ ಆಗಮಿಸಿದ ಹಿರಣ್ಣಯ್ಯನವರ ಮಿತ್ರಮಂಡಳಿಯವರಿಗೆ ದುರಾದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಸಂಘವಿಸಿರುವ ಆರ್ಥಿಕ ಹೀನಸ್ಥಿತಿಗೆ ನಾವು ವ್ಯಥೆ ಪಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದು ಮಾತ್ರವೇ ಸಾಲದು; ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಅವರ ದುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಆದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಕ್ಷೀಲಾವಾದ ಕೈಂಚಿತ್ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಇಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಬಂಧನಕ್ಕೊಳಗಾಗಿರುವ ಈ ಮಿತ್ರರನ್ನು ಪಾರುಮಾಡಿ ಮುಂದಿನ ಮೊಕ್ಕಾಮಿಗೆ ಸಾಗಲು ಅನುವೂಡಿಕೊಡಲು ಕಲಾದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ದೇಶಾಭಿಮಾನದಿಂದಲೂ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಸಹಕರಿಸುವುದು ಎಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯ.

'ಡಿ'
ಕಲಾಭಿಮಾನಿ

ಮೂರಾಟಕ್ಕಿದೆ.

ಒಂದು ಕಾಫಿ ಹುರಿಯುವ, ಒಂದು ಪುಡಿ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಒಂದು ಡಿಸ್ ಇಂಟಿಗ್ರೇಟರ್ ಯಂತ್ರ, ಇವು ಮೂರು ಯಂತ್ರಗಳು ಮೂರಾಟಕ್ಕೆ ಇವೆ. ಇವು ಹೊಸದಾದವುಗಳು. ಹುರಿಯುವ ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲಕ್ಕೆ 7 ಪೌಂಡು ಹುರಿಯಬಹುದು. ಡಿಸ್ ಇಂಟಿಗ್ರೇಟರ್, ರೆಸ್ಪಿಸ್ ಮತ್ತು ನಾರಿಸ್ ಕಂಪೆನಿಯದು. 22 ಇಂಚು ವ್ಯಾಸವುಳ್ಳದ್ದು. ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ 3,300 ಸುತ್ತು ತಿರುಗುವುದು. 16 ಅಶ್ವಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳದ್ದು. ಬೇಕಾದವರು ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಬರಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಕೊಡಗು ಜೇನು ಮತ್ತು ಮೇಣ
ಕೃಷಿಕರ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆ, ಲಿಮಿಟೆಡ್
ವೀರಾಜಪೇಟೆ.

ಮಂತ್ರದ ನೀರು!!

ಸುಳ್ಳು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬಲಿ ಬೀಳದಂತೆ ಜನರಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ!

ನೋಡಿದವರು—**ಉಜಿರೆಕರ್**

[ತ್ರಿಕರಪುರದಲ್ಲೋರ್ವ ಮುಸ್ಲಿಂ ತರುಣನು ಕುಷ್ಟ ಮೊದಲಾದ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಮಂತ್ರಿಸಿಕೊಡುವನೆಂಬ ವಾರ್ತೆ ಹಬ್ಬಿ, ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ, ಮಂತ್ರದ ನೀರನ್ನೊಯ್ಯುವ ಬಾಟಲಿಗೆ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಏರಿತೆಂದು ಕೇಳಿದೆವು. ಆದಾದ ಮೇಲೆ ಕೆಲ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ತರುಣನು ಮಂಗಳೂರಿಗೂ ಆಹ್ವಾನಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಬಾಟಲಿಗಳನ್ನು ನೀರು ತುಂಬಿ ಕೊಂಡೊಯ್ದುದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಆತನನ್ನು ಕೊಡಗಿಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸುವ ಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ. ಜನರ ಈ ಆಂಧ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ಕಂಡವರೊಬ್ಬರು ಜನರಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.]

ಪವಾಡಗಳ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೇ 'ತ್ರಿಕರಪುರದ ಮಂತ್ರದ ನೀರು' ತೀರಾ ಹೊಸದು. ಮಹಾತ್ಮಾ ಏಸುಕ್ರಿಸ್ತರು ನೀರನ್ನು ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸವಾಗಿ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದುದೂ, ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿನ ಋಷಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕಮಂಡಲೋದಕದಿಂದ ಅತ್ಯದ್ಭುತ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದುದೂ ನಮಗೆ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ ನೂರಾರು ಶತಮಾನಗಳು ಕಳೆದಿವೆ. ಆದರೂ ಅವಕ್ಕೆ ಬಲವಾದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ಪಾರಿಶ್ರಮಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳಿವೆ. ಗಂಗಾಜಲ, ಕೆಲಿಫೋರ್ನಿಯಾ, ಉಕ್ರೇನ್ (ರಷ್ಯಾ)ಗಳ ಬಿಸಿನೀರಿನ ಬುಗ್ಗೆಗಳೂ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಜೀವದಾನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದೂ ಇಂದೂ ನಾವು ನೋಡುತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಆಚಕ್ಕೆ ಯಾವ ಪವಾಡ-ಪ್ರಚಾರಗಳ ಕೈವಾಡವೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅನ್ವೇಷಣಕಾರರು ತಮ್ಮ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಂದ ಈ ನೀರುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಷ್ಟ ಹಾಗೂ ಗುಣಕಾರೀ ಖನಿಜಾಂಶ (minerals) ಗಳು ಕೂಡಿವೆಯೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವರು. ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನಿತರ ಎಷ್ಟೋ ಹಿಂದೂದೇಶದ 'ತೀರ್ಥ'ಗಳಲ್ಲಿ ಕುಷ್ಟ, ಚರ್ಮರೋಗ, ವ್ರಣನಾಶ ಶಕ್ತಿಗಳೂ ಅಡಗಿವೆಯೆಂದೂ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ!!

ಆದರೆ 'ಸಾವಿರಾರು ಜನರ–ನೂರಾರು ಬಾವಿಗಳ ನೀರನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಎರಡೇ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ 'ಮಾಯಕದ ನೀರಾಗಿ, (miracle water) ಸಾಮಾನ್ಯ ಒಬ್ಬನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಯಾವುದೇ ಧರ್ಮದ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವೇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಮೊದಲು. ನಾವು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ, ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ಅವಲೋಕಿಸಿದಲ್ಲಿ ಇದು ಅಸಾಧ್ಯವೂ, ಬರಿಯ ಕಲ್ಪನಾಲೋಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕಾರ್ಯವೂ ಆಗಿದೆ. ಮುಸ್ಲೀಮ್-ಕ್ರೈಸ್ತ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ಕೂಡಾ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಪವಾಡಗಳು ನಡೆಯುವುದಿದ್ದರೂ 'ಆ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಸಾಧ್ಯತೆ ಸರ್ವಶಕ್ತನಿಗೂ ಅವನ ಪ್ರವಾದಿಗಳಿಗೂ ಸೇರಿದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆಯೇ' ಹೊರತು, ನಮ್ಮಂತಹ ಒಬ್ಬ ಗೃಹಸ್ಥನು ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಡಿಯಿಡುವುದು ಸುಳ್ಳು–ಮತ್ತು ಬರಿಯ ಮೋಸಗಾರಿಕೆ!! ಎಷ್ಟೋ ದಿನದ ಕಾಲಾಂತರಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಹೊರತು ಅದೆಂದಿಗೂ ಎಷ್ಟಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ!! ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಸುವಾರ್ತೆಗಳು–ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಮರ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಕೇವಲ ಪ್ರಚಾರಿಕ ವಾದುವೇ? ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಏನು ತಾನೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಬಲ್ಲರು?

ತ್ರಿಕರಪುರದ ಮಂತ್ರದ ನೀರಿನ ಹಿಂದೆ ಅಡಗಿರುವ ಸುಳ್ಳು ಪ್ರಚಾರ ಸ್ವಜಾತಿ ಅಭಿಮಾನಿಗಳ ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆ ಇಂದು ನೂರಾರು ಬಡವರ–ರೋಗಿಷ್ಟರ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿದೆ!! ನಾನೇ ನೋಡಿದಂತೇ ನೂರಾರು ಕುಷ್ಟ–ವಾತ– ಖಾಸ ಶ್ವಾಸ–ತೊನ್ನಿನ ರೋಗಿಗಳು ತಾವು ಹಿಡಿದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಸಾಲವೆತ್ತಿ, ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಈ ಮಂತ್ರದ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿದು (ಕೂಡಗಟ್ಟಲೆ!!) ಈಗ ಒದ್ದಾಡುತಿದ್ದಾರೆ. ಭವಿಷ್ಯತ್ತನ್ನು ನೆನೆದು ಜೀವಹಿಡಿದು ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ!! 'ಅವರು ದೇವಭಕ್ತರಲ್ಲೆಂದೂ, ನಂಬಿಕೆಗನರ್ಹರೆಂದೂ' ಈ 'ಮಂತ್ರಜಲ' ಪ್ರಚಾರಕರು ಈಗಲೇ ಹೇಳುತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಾವು 'ಮಂತ್ರಜಲ' ಹರಿದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ನೋಡಬಹುದಾದ ದೃಶ್ಯ!! ಕೇಳಬಹುದಾದ ಮಾತು!! ಆದರೂ ಈ ಪ್ರಚಾರಯುದ್ಧ ಬಿರುಸಾಗಿ ಸಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಸಾವಿರಾರು ರೋಗಿಗಳು ಈ 'ಜಲಪ್ರವಾದಿ'ಯ ಮುಂದೆ ಧಾವಿಸಿ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾವಿರಾರು ಮುಸಲ್ಮಾನರು, ಹಿಂದುಗಳು, ಕ್ರೈಸ್ತರು ಎಲ್ಲರೂ ಈ 'ಮಂತ್ರದ' ನೀರಿಗೆ ಮರುಳಾಗಿದ್ದಾರೆ! ಆದರೆ ಏನೇನೋ ಕಟ್ಟು ಕತೆಗಳು, ಅಲ್ಲಸಲ್ಲದ ಸುಳ್ಳು ಸುಳ್ಳಾದ ಪ್ರಚಾರದ ಬಲುಮೆಯಿಂದ, ಎಷ್ಟೋ ದಿನದ ಹಳಸಿದ ನೀರನ್ನು ಈ ಹಳೆಯ ರೋಗಿಗಳು ಕುಡಿದು, ಅದನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹೆಣಗಾಡಿ, ತಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯ ದೈಹಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ತೀರಾ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ!!

ಈ ಕುರಿತು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ನಾನು ನಡೆಸಿದ ಅನ್ವೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಸೇಕಡ ೯೯ ಪಾಲು ಜನರೂ ನಿರಾಶರಾಗಿರುವರು. ಗುಣಕಾಣದೆ ವ್ಯರ್ಥಗೊಂಡಿರುವರು. ಆದರೆ ತಮ್ಮಂತೇ ಇನ್ನಿತರರೂ ಬಲಿಬೀಳಲೆಂಬ ದುರಾಸೆಯಿಂದ ಅದೇ ಜನರು ಪ್ರಚಾರವನ್ನೇನೂ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇಂದು ನಾವು ಕೇಳುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಕತೆಗಳೂ ಸ್ವಾರ್ಥಪರವಾದುವು. ಸಂಖ್ಯಾದುವು! ಅದರ ಹಿಂದೆ ದುರಭಿಮಾನ–ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆಗಳು ಅಡಗಿವೆ!!

ಈ ಆಧುನಿಕ–ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಪವಾಡ ನಡಿಯಲರಿಯದು. ಇವು ನಮ್ಮ ಬನ್ನಗಳನ್ನು ದೂರಮಾಡಲಾರದು ಅಂತಹ ಪ್ರವಾದಿಯು ಉದಯ ಬಹಳ ದೂರವಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವ ಇನ್ನೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ. ವೃಥಾಕಾಲಹರಣ, ನಷ್ಟ–ಕಷ್ಟಗಳೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ದೈಹಿಕ–ಮಾನಸಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪತನಗಳನ್ನು ಜನತೆಗೆ ತಾವಾಗಿ ತಂದುಕೊಳ್ಳದೆ, ಯೋಚಿಸಿ, ಸಾಧ್ಯಾ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿ, 'ಸುಳ್ಳು ಪ್ರಚಾರ'ಕ್ಕೆ ಬಲಿಬೀಳದೆ, ವರ್ತಿಸಿದಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇಮವಾಗುವುದು.' —ಪ್ರಭಾತ.

ಕೊಡಗು ಪ್ರಾಂತೀಕ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಲಿಮಿಟೆಡ್, ಮಡಿಕೇರಿ.

[ಸ್ಥಾಪನೆ: 1921]

(ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟೀಸ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ರಿಜಿಸ್ಟರಾಗಿದೆ.)

ಅಧಿಕೃತ ಶೇರು ಭಂಡವಾಳ		ರೂ.	10,00,000
ವಸೂಲಾದ ಶೇರು ಮೊಬಲಗು		,,	2,09,000
ಕ್ಷೇಮನಿಧಿ	....	,,	63,000
ಇತರ ನಿಧಿಗಳು	....	,,	17,000
ಠೇವಣಾತಿ	....	,,	8,86,000

ವಿವಿಧ ಠೇವಣಾತಿಯ ಬಡ್ಡಿಯ ದರಗಳು:—

ಛಾಲ್ತಿ ಠೇವಣಾತಿ ಶೇಕಡ (Current Deposits)		ರೂ.	0-8-0
ಸೇವಿಂಗ್ಸ್ (ತಾ. 1—1—1953 ರಿಂದ)		,,	1-8-0
ನಿರಖು (Fixed) 3 ರಿಂದ 11 ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಗೆ		,,	1-8-0
1 ವರುಷ	....	,,	2-0-0
2 ವರುಷ	....	,,	2-8-0
3 ವರುಷ	....	,,	3-0-0
5 ವರುಷ	....	,,	3-12-0
10 ವರುಷ	....	,,	4-0-0

ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

ಈ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೇನೇ ಸಾಲ ಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ಚಿನ್ನದ ನಗಗಳ ಈಡಿನ ಮೇಲೆ ಸಹ ಸಾಲ ಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಚೆಕ್ ಯೂ ಡ್ರಾಫ್ಟ್‌ಗಳ ಡಿಸ್ಕೌಂಟು ಮಾಡಲ್ಪಡುವುದು. ಟ್ರಸ್ಟಿ, ವಾರ್ಡನ್ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಭಾರತಿ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಕಂಪೆನಿಗಳ ಪ್ರೀಮಿಯಂ ಹಣವನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಆಫೀಸಿನಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಎಂ. ಎಸ್ ಸೋಮಯ್ಯ, ಗೌ. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ.

ಕೆ. ಪಿ ಅಪ್ಪಯ್ಯ. ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ & ಖಜಾನ್ಜಿ.

---

82 ವರ್ಷಗಳ ಸೇವೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿದ ಹಿಂದೂದೇಶದ ಪ್ರಥಮ ವಿಮಾ ಕಂಪೆನಿ.

82 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಅಂದರೆ 1871ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜೀವ ವಿಮೆ ಎಂದರೇನೆಂದು ಗೊತ್ತಿರದಿದ್ದ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ "ಬೊಂಬೆ ಮ್ಯೂಚುವಲ್" ತನ್ನ ಪ್ರಥಮ ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಬರೆಯಿತು.

ಇಂದು "ಬೊಂಬೆ ಮ್ಯೂಚುವಲ್" ತನ್ನ ಅತೀ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯು ಸೇವೆಗಾಗಿ ನ್ಯಾಯವಾದ ಹೆಮ್ಮೆಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅದರ ಛಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಉದ್ಯಮವು 40 ಕೋಟಿಗಳನ್ನು ಮಿಕ್ಕಿರುವದಲ್ಲದೆ ಮೂಲವು $12\frac{1}{2}$ ಕೋಟಿಗೂ ಮಿಕ್ಕಿದೆ.

ದಿ ಬೊಂಬೆ ಮ್ಯೂಚುವಲ್ ಲೈಫ್ ಎಶ್ಯೂರೆನ್ಸ್ ಸೊಸೈಟಿ, ಲಿಮಿಟೆಡ್.

ಹೆಡ್ ಆಫೀಸು
ಹಾರ್ನ್‌ಬಿ ರೋಡ್,
3–2 ಬೊಂಬಾಯಿ.

ಬ್ರಾಂಚ್ ಆಫೀಸು
ಪೊ. ಬಾ. ನಂ. 186
ಬೆಂಗಳೂರು—2.

The New Guardian of India Life Insurance co., Ltd.,

— HEAD OFFICE —

Post Box No.—142 Esplanade, MADRAS—1,

Wanted Licenced Agents and Special Agents on attractive commission-terms in all important places in Coorg. Only capable and influential men who can produce good business need apply to:—

THE CHIEF AGENT,

The New Gaurdian of India Life Insurance Co., Ltd. for COORG. Virajpet.

12–11 OR

To The Head Office, MADRAS.

ಕೊಡಗು ಇತರ 'ಸಿ' ವರ್ಗದ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಆದರ್ಶವಾಗಲಿ

ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಭಾಷಣ.

೧೯೫೨–೫೩ರ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಂದಾಜು ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನೂ ೧೯೫೩–೫೪ರ ಅಂದಾಜು ಬಡ್ಜೆಟನ್ನೂ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದಿಡಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ನಾನು ಮುಂದಿಡುವ ಎರಡನೇ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿದು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದು 'ಸಿ' ಪ್ರಾಂತಗಳ ಆಕ್ಟಿನ ಹಾಗೂ ಭಾರತ ರಾಜ್ಯಘಟನೆಯ ನಿರ್ಮಾಪಕರೊಬ್ಬರಾದ ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರರ ನಿಧನದ ವಿಚಾರ ಎತ್ತದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸೌಭಾಗ್ಯವು ನನಗೊದಗಿದ್ದು ಅವರು ತಮ್ಮ ಅವಿರತ ದುಡಿಮೆಯಿಂದ ಮಹಾ ಮುಂದಾಳೂ, ನಿಸ್ಸೀಮ ದೇಶಭಕ್ತರೂ ಆಗಿದ್ದರು.

೧೯೫೨–೫೩ರ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಂದಾಜು ಪಟ್ಟಿಯ ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ವಿಚಾರ ನಿವೇದಿಸುವ ಮೊದಲು ೧೯೫೧–೫೨ರ ಹಣಕಾಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮುಂದಿಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆ ವರ್ಷ ಆದಾಯ ೬೦,೬೯,೮೭೩ ರೂ. ಖರ್ಚು ೫೫,೦೨,೪೪೨ ಆಗಿ ಉಳುವರಿ ರೂ. ೫,೬೭,೦೩೧ ಆಗಿತ್ತು. ಅಂದರೆ ೧೯೫೧–೫೨ರ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ ೬೧ ಲಕ್ಷ ವ್ಯಯ ೫೫ ಲಕ್ಷವೆನ್ನಬಹುದು. ೧೯೫೨–೫೩ರ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ಮುಂದಿಡುವಾಗ ಉಳುವರಿಯು ಕೇವಲ ರೂ. ೨೮,೦೦೦ ಆಗಬಹುದೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ೧೯೫೨–೫೩ರ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಲೆಕ್ಕ ಪ್ರಕಾರ ಉಳುವರಿಯು ೪ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಏರಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಲು ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಸಪ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಡಿಮಾಂಡ್ ಆಗಿ ರೂ. ೫,೪೭,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಇಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಇದು 'ಸಿ' ವರ್ಗದ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಹೊಸ ಖಾನೂನಿನಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದಾಗಿದೆ.

೧೯೫೨–೫೩ರ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ೧–೪–೫೨ ರಲ್ಲಿ ಶಿಲ್ಕು ರೂ. ೪೫,೪೧,೫೩೬ ಇತ್ತು. ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಆದಾಯವು ೯೧,೧೪,೦೦೦ ವಾಗಿ ಖರ್ಚು ೮೭,೦೫,೦೦೦ ಆಗಿ ವರ್ಷಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ತಾ.೩೧–೩–೫೩ ರಲ್ಲಿ ರೂ. ೪೯,೯೦,೫೩೬ ಶಿಲ್ಕು ಉಳಿಯುವದೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದೆ. ಬರುವ ವರ್ಷದ ಬಜೆಟ್ಟಿನ ಅಂದಾಜು ಪತ್ರವನ್ನು ಮುಂದಿಡುವ ಮುನ್ನ ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಗಳ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯದ ವಿಚಾರ ಸಭೆಯ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಬೇಕಿದೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಯು ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಅನುಭವಿಗಳಾದ ಬೇರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದೊರೆಯದ ಕಾರಣ ಕೇಂದ್ರ ದೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸಿ ಕೇಂದ್ರದ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೋಡುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಸುಂಟಿಕೊಪ್ಪ ಮತ್ತು ಭಾಗಮಂಡಲ ಎರಡು ಹೆಚ್ಚಿನ ನಾಡುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಈಗ ನಾಡಾಫೀಸುಗಳ ವ್ಯವಹಾರ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಚಿಕ್ಕದಾದುದರಿಂದಲೂ, ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಹೆಚ್ಚಿದುದರಿಂದಲೂ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವದೆಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಶ್ಯಾನುಬಾಗರನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಅದನ್ನು ಮುಂದರಿಸಲಾಗುವದು. ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ತುರಿತಗೊಳಿಸಲಾಗುವದು. ಟಿಂಬರ್ ಸುಬೆದಾರರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಸರ್ವೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಥಮ ಗುಂಪಿನ ತರಬೇತಿಗಳು ಮಾರ್ಚ್ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊರಬರಲಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ಪುನಹ ಮತ್ತೊಂದು ಪಂಗಡವನ್ನು ತರಬೇತುಗೊಳಿಸಲಾಗುವದು. ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಫೀಲ್ಡ್ ಕೆಲಸ ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಡಗಿನ ಮುಗಿದಿದೆ.

ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ೮೯,೦೧೪ ಏಕರೆಗಳ ಬದಲು ಈ ವರ್ಷ ೮೮,೪೬೬ ಏಕರೆ ಭೂವ್ಯವಸಾಯವಾಯಿತು. ಇದು ಕಡಿಮೆಯಾಗಲು ಮಳೆ ಕಡಿಮೆಯಾದುದೇ ಕಾರಣ. ೬೧,೯೯೩ ಟನ್ ಬತ್ತ ಬೆಳೆಯಬಹುದೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಕಾಫಿ ಕೆತ್ತಳೆ ಫಸಲು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಯೂಲಕ್ಕೆಯು ಬೆಲೆ ಇತ್ತಲಾಗಿ ಇಳಿದಿದೆ.

ಎಕ್ಸೈಸ್ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷ ವೇರ್ ಹೌಸಿನಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇರುವ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯ ನೇಮಕವಾಗಲಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈಗಿನಂತೆ ಜೈಲರು ಈ ಕೆಲಸ ನೋಡುವದು ಸಮರ್ಪಕವಲ್ಲವೆಂದು ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಸಾರಾಯಿ ದರವು ಕಳೆದ ವರ್ಷದಂತೆಯೇ ಈ ವರ್ಷವೂ ಇರುವದು.

ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯ ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಈ ವರ್ಷ ಮುಗಿದು ಅದರ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ವರ್ಷ ೭೫೦ ಏಕ್ರೆ ಕಾಡು ಕಡಿದು ತೇಗ ನೆಡುವ ಕೆಲಸ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದ ೩ ಲಕ್ಷದ ಬದಲು ಈ ವರ್ಷ ೬,೩೦,೦೦೦ ಘನ ಅಡಿ ಟಿಂಬರ್ ಕಡಿದು ೫ ಲಕ್ಷ ಘನ ಅಡಿಯನ್ನು ಹುಣಸೂರಿಗೆ ಮೂರಾಟಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿಂದಿನಂತೆ ಹರಾಜು ನಡೆದಿವೆ. ಸುಮಾರು ೧,೩೦,೦೦೦ ಘನ ಅಡಿ ಮರವನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನ್ ಏರಕ್ರಾಫ್ಟ್ ಕೆಂಪೆನಿಗೆ ರೂ. ೧೨½ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮಾರಲಾಗಿದೆ. ಫಾರೆಸ್ಟ್ ರಸ್ತೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಟ್ರಾಕ್ಟರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ೧೯೫೧–೫೨ರಲ್ಲಿ ಕಡಿದ ೪೩೦ ಏಕರೆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತೇಗದ ವ್ಯವಸಾಯ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಪುನಹ ೭೫೦ ಏಕರೆ ಕಡಿದು ತೇಗ ಬೆಳೆಸಲಾಗುವದು. ನಾಗರಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮರಕುಯ್ಯುವ ಮಿಲ್ ಇಡಲಾಗುವದು. ಮರ ತಾಳಿಕೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಆಧುನಿಕ ಕ್ರಿಯೊಸೆಟಿಂಗ್ ಯಂತ್ರ ಒಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವದು.

ಉಳುವರಿ ಬತ್ತವನ್ನು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದಂತೆಯೇ ಕೊಡಲಾಗುವದು. ಈ ವರ್ಷ ದೇಶದೊಳಗೆ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ವಹಿವಾಟಕ್ಕೂ ಅವಲಕ್ಕಿ, ಹುರಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಇದ್ದ ನಿರ್ಬಂದವನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಬರುವ ವರ್ಷ ನಾಗರ ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹೆಚ್ಚಿನ ರೇಂಜ್ ಡಿಪೋ ತೆರೆಯಲಾಗುವದು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ಶಾಂತಿ ಶಿಸ್ತು ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು.

ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅ. ವಿದ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳ ನೇಮಕವಾಗಿದೆ. ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಡಗಿಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮದ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವದು. ಈ ವರೆಗೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿರಲು ಕಟ್ಟಡದ ಪ್ಲಾನಿಗೆ ಸಮ್ಮತಿ ದೊರೆಯದ್ದೇ ಆಗಿದೆ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡು ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ೧೯೫೩–೫೪ರ ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಣವಿಡಲಾಗಿದೆ. ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆ ವಿದ್ಯಾ ಪ್ರಗತಿಯ ಕೆಲಸವು ನಿಶ್ಚಿತ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳುವದು. ಇದರ ಖರ್ಚಿನ ಶೇಕಡ ೬೦ರಷ್ಟು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದೊರೆಯುವದು. ಈ ವರ್ಷ ೧೫ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಲೆಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲಾಗುವದು. ಬರುವ ವರ್ಷ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಪ್ರಥಮ ತರಗತಿಯ ಕಾಲೇಜಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ, ಬಿ. ಎ., ಬಿ. ಎಸ್‌ಸಿ. ತರಗತಿಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗುವದು. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಡಲಾಗಿದೆ. ಬರುವ ವರ್ಷ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿತದ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಹೈಸ್ಕೂಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ನಡೆಸಿ ಸುಮಾರು ೫೦ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಾಗುವದು.

ಜಿಲ್ಲಾಬೋರ್ಡು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಬರುವ ವರ್ಷ ಅಂದರೆ ತಾ. ೧–೪–೫೩ರಿಂದ ಸರಕಾರವ

ಕೊಡಗು ಸರಕಾರದ ಆದಾಯ ವೆಚ್ಚ.

1952-1953

1-4-52ರಲ್ಲಿ ಶಿಲ್ಕು 85,81,536

ಆದಾಯ		ಖರ್ಚು	
ವ್ಯವ. ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ	10,40,000	ವ್ಯವ. ಆದಾಯ ಕಂದಾಯ	25,000
ಭೂ ಕಂದಾಯ	3,92,500	ಭೂ ಕಂದಾಯ	2,43,200
ಎಕ್ಸೈಸ್	10,76,000	ಎಕ್ಸೈಸ್	2,76,700
ಸ್ಟ್ಯಾಂಪು	2,73,000	ಸ್ಟ್ಯಾಂಪು	4,400
ಫಾರೆಸ್ಟ್	42,92,500	ಫಾರೆಸ್ಟ್	14,41,600
ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಶನ್	29,000	ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಶನ್	5,100
ವಾಹನಗಳ ತೆರಿಗೆ	4,94,000	ವಾಹನಗಳ ತೆರಿಗೆ	1,09,500
ಇತರ ಕಂದಾಯಗಳು	64,600	ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸ	1,86,300
ನೀರಾವರಿ	4,800	ಆಡಳಿತ ಖರ್ಚು	5,30,200
ಬಡ್ಡಿ	14,000	ನ್ಯಾಯ ಇಲಾಖೆ	90,100
ನ್ಯಾಯ ಇಲಾಖೆ	24,800	ಜೈಲು ಇಲಾಖೆ	50,000
ಜೈಲು ಇಲಾಖೆ	6,200	ಪೊಲೀಸು	3,22,600
ಪೊಲೀಸು	5,400	ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆ	7,17,400
ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆ	1,37,600	ವೈದ್ಯ ಇಲಾಖೆ	4,07,300
ವೈದ್ಯ ಇಲಾಖೆ	28,800	ಆರೋಗ್ಯ	2,06,700
ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆ	1.08,800	ವ್ಯವಸಾಯ	10,38,500
ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆ	3,80,600	ವೆಟರ್‌ನರಿ	1,72,000
ವೆಟರ್‌ನರಿ	18,500	ಸಹಕಾರ	86,950
ಸಹಕಾರ	2,200	ಕೈಗಾರಿಕೆ	5,000
ಇತರ ಇಲಾಖೆಗಳು	11,200	ಇತರ ಇಲಾಖೆಗಳು	37,400
ಸಿವಿಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್	19,700	ಸಿವಿಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್	16,94,400
ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್.	1,600	ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ	4,100
ಸುಪರ್ ಎನ್ಯುಯೇಶನ್	600	ಪೆನ್ಶನ್ ಇತ್ಯಾದಿ	2,33,550
ಇತರ ಜಮೂ	40,800	,, ಕಮ್ಯೂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದು	5,000
ಅಸಾಮಾನ್ಯ ವರಮಾನ	6,46,200	ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಇತ್ಯಾದಿ	56,400
ರೌಂಡಿಂಗ್	200	ಇತರ ಖರ್ಚು	3,47,400
		ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟ್	4,08,200
ಒಟ್ಟು	91,14,000	ಒಟ್ಟು	87,05,000

ತಾ. 31-3-1953 ರಲ್ಲಿ ಶಿಲ್ಕು 89,90,536

Licence No. 60,
Licenced to Post without Prepayment

Reg. No. M. 1550.
"KODAGU" *MERCARA (Coorg)*

೨೭—೩—೧೯೫೯

ಅಧೀನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವದು. ಮಡಿಕೇರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಕ್ಷಯರೋಗ ವಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಕ್ಷಯರೋಗದ ಡಾಕ್ಟರು ಮತ್ತಿತರ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬಿ. ಸಿ. ಜಿ. ದಾಕು ಹಾಕುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ತ್ರಿವೆಂಡರಮ್ ನಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಕ್ಷಯರೋಗಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಸಹಾಯಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಗುವದು. ಮಲೇರಿಯಾ ನಿಯಂತ್ರಣ ಯೋಜನೆಯಂತೆ ಈ ವರ್ಷ ಡಿ. ಡಿ. ಟಿ. ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ಮುಫತ್ತಾಗಿ ದೊರೆಯಲಿರುವವು. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವು ಮಲೇರಿಯಾ ನಿವಾರಣೆಗೆಂದು ಕೊಡುತಿದ್ದ ಮಂತಿಗೆಯನ್ನು ತಾ. ೧–೪–೫೨ರಿಂದ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆ ಮೇರೆ ಪುನಹ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ೧೧ ಲಕ್ಷ, ೭೫ ಸಾವಿರ ಮತ್ತು ೫೦ ಸಾವಿರ ಧನ ಸಹಾಯ ಕೊಡಲು ಒಪ್ಪಿರುವರು.

ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖಾಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ವೋರ್ಡ್ ಫೌಂಡೇಶನ್ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಕಾರ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಮೇರಿಕಾ, ಜಪಾನುಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಮೈನರ್ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಹಾಯ ಕೊಡಲೊಪ್ಪಿದೆ. ಬರುವ ವರ್ಷ ಮಡಿಕೇರಿ ಡೈರಿ ಫಾರಮ್ಮನ್ನು ಕೂಡಿಗೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲಾಗುವದು.

ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಾಮೂಹಿಕ ಬೇಸಾಯ ಸಂಘಗಳು ಈ ವರ್ಷ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ತೊಡಗಿವೆ. ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪುನರ್‌ಘಟಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜನಾಬ್ ಮೆಹ್ರೈಯವರಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪರಿಶೀಲನಾ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿರುವದಿಲ್ಲ.

ಈ ವರ್ಷ ಮುಳುಡೂರರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಲೇಬರ್ ಇಲಾಖೆಯೊಂದನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಮುಂದೆ ಇದರ ಕೆಲಸವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗುವದು. ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯು ಒಂದು ವರ್ಷ ಕಟ್ಟಡ, ರಸ್ತೆ ಮೊದಲಾದ ವಿಸ್ತೃತ ಕೆಲಸ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಿದೆ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇಲಾಖೆಯೊಂದು ಈ ವರ್ಷ ಆಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಪಡೆಯುವ, ಬರಪೊಳೆ ಯೋಜನೆಯು ಪರಿಶೀಲನೆಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಬರಪೂಳೆಯ ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಣವಿಡಲಾಗಿದೆ. ಸಾಮೂಹಿಕ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ನೇಮಕ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಒಪ್ಪಲಾಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಷದ ಖರ್ಚು ರೂ. ೪,೦೬,೦೦೦ದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಕೇಂದ್ರದ ಪಾಲಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪೂರ್ಣ ಗುರಿಯು ಜನತೆಯನ್ನು ಜಾಗೃತಿಗೊಳಿಸಿ, ಅವರ ಸಹಕಾರ, ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಪಡೆದು ಅವರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿಯೇ ದುಡಿಯುವದಾವ ಕಾರಣ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸದ ರೂಪರೇಷೆಗಳು ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನ ಅಂಕೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಲಾರವು. ಈ ಯೋಜನೆಯು ೯ ಸಾಮೂಹಿಕ ಕೇಂದ್ರಗಳೊಡನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಈ ವರೆಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ. ಬರುವ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಈ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂಥಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವಿಡಲಾಗಿದೆ.

೧೯೫೩–೫೪ರ ಅಂದಾಜು ಬಡ್ಜೆಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಾರಂಭದ ಶಿಲ್ಕು ರೂ. ೮೯,೫೫೬ರಿದ್ದು ವರ್ಷದ ಆದಾಯವು ೧,೦೩,೮೫,೦೦೦ವೆಂದೂ, ಖರ್ಚು ರೂ. ೧,೪೦,೯೫,೦೦೦ಎಂದೂ ತಾ. ೩೧–೩–೫೪ರಲ್ಲಿ ಶಿಲ್ಕು ರೂ. ೫೨,೪೦,೫೫೬ ಆಗುವದೆಂದೂ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಲೆಕ್ಕ ಮೇಲೆ ಖರ್ಚು ಆದಾಯಕ್ಕಿಂಥಾ ೩೭ ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಏರುವದು. ಆದರೆ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಂದರೆ ೫೩–೫೪ರಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯಂತೆ ೫೭ ಲಕ್ಷ ವೆಚ್ಚವಿದ್ದು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರವು ೨೦ ಲಕ್ಷ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಗಾಗಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡಲಿರುವದರಿಂದ ಕೊಡಗು ತನ್ನ ಪಾಲಿನ ಹಣ ಇಡಲೇ ಬೇಕಾದ್ದು ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದಿಂದ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ ೧,೩೨,೦೦೦, ವಿದ್ಯಾಯೋಜನೆಗಾಗಿ ೧,೮೫,೦೦೦ ವಂತಿಗೆ ದೊರೆಯುವದು. ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯಿರಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ, ಮೊದಲಾದುವುಗಳಿಗಾಗಿ ಎಂಟುವರೆ ಲಕ್ಷ ಸಾಲ ಕೊಡಲಿರುವದು. ವರದಿ ವರ್ಷದ ಒಂದು ಲಕ್ಷದ ಬದಲು ಭೂಮಿ ರೂಪಿತ ಮತ್ತಿತರ ಬಾಬಿಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡಲು ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಕೇಳಲಾಗಿದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲು ೫. ಲಕ್ಷ ಸಾಲ ಕೇಳಲಾಗಿದೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ ೩೦ ಸಾವಿರ ಸಾಲ ಕೇಳಲಾಗಿದೆ. ಬರುವ ವರ್ಷ ಕಿತ್ತಳೆ ಪರಿಶೋಧನಾ ಯೋಜನೆಗೆ ರೂ. ೩೬,೬೦೦ ಬತ್ತ ಪರಿಷ್ಕರಣಾ ಯೋಜನೆಗೆ ರೂ. ೧೬,೬೦೦ ಕೇಂದ್ರ ರೋಡ್ ಫಂಡಿನಿಂದ ರೂ. ಮೂರುವರೆ ಲಕ್ಷ ದೊರೆಯುವದೆಂದೂ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ನನ್ನ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ "ಒಂದು ದೇಶದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಅಳೆಯುವ ಕಾಲ ಕಳೆಯಿತು. ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಲ್ಲ ಆದರಲ್ಲಿರುವ ಜನತೆಯ ಮೇಲೆದೇಶದ ಘನತೆ ನಿಂತಿದೆ. ನಾವು ಸಲ್ಲಿಸುವ ಸೇವೆ ಸಾಮೂಹಿಕ ದೃಷ್ಟಿ, ಸಹೋದರತೆಯ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಅಳೆಯಲಾಗುವದು" ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನೇ ಪುನಹ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕೊಡಗು 'ಸಿ' ವರ್ಗದ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಚಿಕ್ಕದು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರಕಾರವು ಜಯಪ್ರದವಾದರೆ ಇತರ 'ಸಿ' ವರ್ಗದ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅದು ಜಯಪ್ರದವಾಗುವದೆಂಬುದನ್ನು ರುಜುವಾತುಪಡಿಸಿದಂತಾಗುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮೆಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಹಾಗೂ, 'ಸಿ' ವರ್ಗದ ಇತರ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿ ವರ್ತಿಸಿ ಇದನ್ನು ಜಯಪ್ರದಗೊಳಿಸುವೆವೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ನನಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಸಹಾಯಕರಾಗಿರುವ ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರಿಗೂ ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿ ಸಹಕರಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗಕ್ಕೂ ವಂದನೆಗಳು. ಈ ವರೆಗೆ ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಸದರು ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಮುಂದೆಯೂ ಸಹಕಾರ ಕೊಡುವರೆಂದೂ ಆ ಬಲದಿಂದ ಜನತಾ ಸೇವೆಯ ಪಥದಲ್ಲಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಮುಂದರಿಯಲು ಸಮರ್ಥರಾಗುವೆವೆಂದೂ ನನಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ.

THE VIJAYA BANK, LIMITED,
ದಿ ವಿಜಯ ಬೇಂಕ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್, ಮಡಿಕೇರಿ.

ಸ್ಥಾಪನೆ: 1931] [ಪ್ರಧಾನ ಕಛೇರಿ: ಮಂಗಳೂರು.

ಮೂಲ ಧನ	ರೂ.	20,00,000
ತೆತ್ತ ಪಾಲು ಭಂಡವಾಳ	ರೂ.	8,77,860
ಕ್ಷೇಮ ನಿಧಿ	ರೂ.	1,65,000

ಕಾಯಂ ಠೇವಣಾತಿಗಳು 1 ತಿಂಗಳಿನಿಂದ 24 ತಿಂಗಳಿನ ವ್ಯಾದಿ ವರೆಗೆ ಆಕರ್ಷಕ ಬಡ್ಡಿ ದರದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲ್ಪಡುವವು. ರೂಪ್ಯಾ ಹತ್ತು ಸಾವಿರವ ಮಿಕ್ಕಿದ ಠೇವಣಾತಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹೆಚ್ಚಿನ ದರ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡಲಾಗುವುದು.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಬ್ಯಾಂಕು ವಹಿವಾಟ ನಡೆಸಲ್ಪಡುವುದು.

ಬಿ. ಮುಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಡೆ,
ಎಡ್ವೊಕೇಟ್.
ಬೇಂಕಿನ ಆಡಳಿತ ಕಮಿಟಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.
12–6 (ಮತ್ತು ದ. ಕ. ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು)

ಮಡಿಕೇರಿ ಆಫೀಸಿನ ಏಜೆಂಟ್:—**ಯಮ್. ಯಸ್. ಆಳ್ವ.**

ಕೊಡಗು ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸಹಕಾರಿ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಫೆಡರೇಶನ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್.,

ಹೆಡ್ ಆಫೀಸು:—ವೀರಾಜಪೇಟೆ.

ಶಾಖೆ:—ನ್ಯೂ ಜ್ಯುಬಿಲಿ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ಸ್, ಮಡಿಕೇರಿ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗೆ ತೋರಿಸಿರುವ ಸಾಮಾನುಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

1. 32 ರವಾಲ್ವರುಗಳು ಮತ್ತು ಪಿಸ್ತೂಲುಗಳು.
2. 12 ನೇ ನಂಬರಿನ ಜೋಡು ಹೊಳವಿನ ಕೋವಿ.
3. 12, 16 ಮತ್ತು 20 ನೇ ನಂಬರಿನ ತೋಟಗಳು, ಕೋವಿ ಮದ್ದು ಜಿಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕೇಪುಗಳು.
4. 9″×4″ ಮತ್ತು 8″×4″ ಕಬ್ಬಿಣದ ತೊಲೆಗಳು (Girders).
5. 8′×3′×24′ (Gage) ಕಬ್ಬಿಣದ ತಗಡುಗಳು.
6. $1\frac{3}{4}$″ × $\frac{5}{16}$″ ಉಕ್ಕಿನ ಪಟ್ಟಿಗಳು (Spring Steel flats)
7. ಕಾಫಿ ಮತ್ತು ಕಿತ್ತಳೆ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಸ್ಪ್ರೈ ಮಾಡುವ ಪಂಪುಗಳು.
8. ವ್ಯವಸಾಯದ ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಹತ್ಯಾರುಗಳು.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಆಫೀಸಿನಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

(ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಕೋವಿಗಳಿಗೂ, ತೋಟಗಳಿಗೂ, ಜಿಲ್ಲಾ ಮೇಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರಿಂದ ವಿಶೇಷ ಪರ್ಮಿಟ್ಟು (Special purchase permit) ಪಡೆಯಬೇಕು.

ಎಂ. ಎಸ್. ಸೋಮಯ್ಯ, (ಗೌ. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ)
ಪಿ. ಐ. ಬೆಳ್ಯಪ್ಪ, (ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್)

ಮೂರಾಟಕ್ಕಿದೆ.

ಶನಿವಾರಸಂತೆಯ ಎರಡು ಮೈಲು ದೂರದಲ್ಲಿ ಮಡಿಕೇರಿಗೆ ಬರುವ ರಸ್ತೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಎಂಟೂವರೆ ಎಕ್ರೆ ತರಿ ಭೂಮಿ, ಮೂರು ಎಕರೆ ಕಿತ್ತಳೆ ತೋಟ, (ಅಂದಾಜು ೩ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೆ,) ವಾಸದ ಮನೆ ಇವುಗಳು ಮೂರಾಟಕ್ಕಿವೆ. ಖಾಯಸ್ದಾರರು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಎಂ. ಆರ್. ಬುಡನ್‌ಖಾನ್,
ಶನಿವಾರಸಂತೆ.
3–3

Edited Printed and Published by P. I. BELLIAPPA at 'KODAGU' Press, Mercara for Kodagu Ltd.,